

Slwin

**ผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องอบายมุข 6 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง จังหวัดอุบลราชธานี**

นางณัททัย ชนะกุล

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2551**

**The Effects of Using the Situation Coping Process on Learning
Achievement in Apayamukha 6 of Prathom Suksa VI Students
at Ban Nong Jignarueang School in Ubon Ratchathani Province**

Mrs. Nahathai Chanakul

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction**

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเรื่องอบายมุข 6 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง จังหวัดอุบลราชธานี

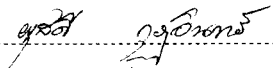
ชื่อและนามสกุล นางณัททัย ชนะกุล

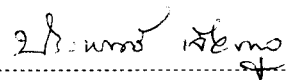
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ผุสดี กุญอินทร์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ผุสดี กุญอินทร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ 26 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอบายมุข 6 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้ศึกษา นางฉนหทัย ชนะกุล ปริญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ผุสดี ภูอินทร์ ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการเรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ เรื่องอบายมุข 6 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ เรื่องอบายมุข 6 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ เรื่องอบายมุข 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ อบายมุข 6 ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือและความกรุณาของบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุสดี ภูอินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและช่วยตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียดทุกขั้นตอน และรองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล กรรมการสอบ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้เสียสละเวลาในการตรวจสอบและให้คำวิจารณ์เกี่ยวกับเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ตลอดจนนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือวิจัยเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับการช่วยเหลือและได้กำลังใจจาก คุณชูศักดิ์ พูลงาม และคุณพรรณปพร สมรูป ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าเป็นกำลังใจที่มีค่าซึ่งมีส่วนให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ความดีทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ขอบอบแด่คุณพ่อสอน ชนะกุล และคุณแม่สีกา ชนะกุล ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี มีความอดทนพยายามและเข้มแข็งที่จะต่อสู้กับปัญหา อุปสรรค รวมทั้งครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และอบรมสั่งสอนประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอบอบให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและผู้ที่สนใจด้านการศึกษาทุกคน

ณัทชัย ชนะกุล

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
หลักธรรมทางพุทธศาสนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	5
การสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
รูปแบบการวิจัย	16
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
การวิเคราะห์ข้อมูล	20
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	26
สรุปการวิจัย	26
อภิปรายผล	27
ข้อเสนอแนะ	29
บรรณานุกรม	30
ภาคผนวก	34
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	35
ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	37
ค แผนการจัดการเรียนรู้	45
ง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	106
ประวัติผู้ศึกษา	111

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ตารางหน่วยการเรียนรู้เรื่องอบายมุข 6	17
ตารางที่ 4.1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายบุคคล	22
ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน	24

ฉ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน 23

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ในรูปของธุรกิจ บ้านเท็ง การโฆษณาและเข้ามามีบทบาทต่อคนไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะชีวิตที่เรียบง่ายในสังคมชนบทเริ่มเปลี่ยนแปลงไป จากสังคมที่มีน้ำใจ พึ่งพาอาศัยกันในชีวิตแบบพอเพียง ต้องปรับตัวให้เข้ากับความเร็วที่มุ่งเน้นทางด้านวัตถุมากขึ้นไป ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างวัตถุกับจิตใจ เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรงเพื่อชิงความได้เปรียบ จิตใจเสื่อมโทรม มีความเครียดเกิดขึ้นกับทุกคนโดยไม่รู้ตัว สังคมวุ่นวาย เกิดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโรคจิต โรคประสาท การฉ้อราษฎร์บังหลวง การเบียดเบียนรังแกกัน ซึ่งนับวันทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

จากสถานการณ์ดังกล่าว เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตสำคัญของประเทศ อาจจะถูกค่านิยมบริโภควัตถุครอบงำ ส่งผลให้การดำเนินชีวิตในสังคมต้องได้รับความยากลำบาก ไม่สามารถปรับตัวได้ ดังนั้นนักเรียนจึงควรได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กำหนดให้มีมาตรฐานเกี่ยวกับ ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ 12 ปี และมีจุดหมายให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือเพื่อเน้นความดีมีคุณธรรม มีจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (กรมวิชาการ 2546: 2)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน จึงนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้สอนเพื่อปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุข มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง มีเจตคติและค่านิยมที่อิงตามพระพุทธศาสนา สามารถนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาคนและสังคม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากเนื้อหาขาดการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน การสอนแบบบรรยาย ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องไกลตัวผู้เรียน นักการศึกษาที่มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การเรียนการสอนดังกล่าว เช่น ประเวศ วะสี (2542: 9) มีความเห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ มักเป็นกระบวนการเรียนรู้จำเพาะ มีความทุกข์ ทำให้สุขภาพจิตเสีย เพราะเน้นเรื่องท่องจำ ทำให้ไม่มีทักษะในการใช้ชีวิต ผู้เรียนจึงมีคุณภาพต่ำ คิดไม่เป็น ทำไม่เป็น ภารกิจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาสาระว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง แต่อยู่ที่ผู้เรียนคิดอย่างไร เชื่อมอย่างไร และปฏิบัติอย่างไร กรมวิชาการ (2547 อ้างถึงใน ผาณิต พรหมดีมา 2547: 2) ได้สรุปไว้ว่า การเรียนการสอนสาระเกี่ยวกับศาสนา ยังขาดสื่อการเรียนการสอน ครูไม่รู้จักแหล่งอุปกรณ์ ขาดความรู้ในการผลิต ขาดความรู้ในเนื้อหาวิชา ไม่รู้จักเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม นอกจากนี้มีงานวิจัยพบว่า ความไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอนสาระเกี่ยวกับศาสนานั้น เกิดจากครูเห็นเนื้อหาเป็นสำคัญ ไม่มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่หาองค์ความรู้ใหม่ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้

นักศึกษาหลายท่าน ได้ศึกษารูปแบบการสอนเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ที่อาศัยหลักการและแนวคิดทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการศึกษา การเรียนการสอนทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถเอาชนะปัญหาเหล่านั้นได้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2542: 46-54) ได้เสนอหลักการสอนแบบเผชิญสถานการณ์ซึ่งประกอบด้วย การเผชิญ ชีวิตเมื่ออุบัติขึ้นและเจริญเติบโตย่อมต้องได้ผ่านพบผู้คน สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์มากมาย คนทุกวัยต้องเผชิญกับความสับสน ความเปลี่ยนแปลง และเรียนรู้ที่จะเข้าใจ ภาวะที่ต้องเผชิญนั้น การผจญ ความสับสนและซับซ้อนของประสบการณ์ที่บุคคลได้ผ่านพบ เขาต้องเรียนรู้วิธีการต่อสู้ แก้ไขปัญหาด้วยความพร้อมทุกด้าน การผสมผสาน ชีวิตและสังคมที่มีองค์ประกอบที่ละเอียดอ่อน ย่อมต้องการความสัมพันธ์ที่ผสมกลมกลืนกันสนิทได้สัดส่วนเหมาะสม มีเหตุผล และนำไปสู่ การเผชิญ มนุษย์จึงต้องเรียนรู้ ผิฝ่นความคิด ความสามารถและวิธีการที่จะสามารถเอาชนะปัญหาได้สำเร็จโดยไม่ก่อปัญหาสืบเนื่องต่อไป เมื่อการศึกษาสามารถช่วยให้มนุษย์เอาชนะปัญหาได้ การศึกษาจึงเป็นประโยชน์แก่ชีวิตโดยแท้

การสอนทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์ เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้นำปัญหาเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมาคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในสังคม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในวิธีการเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง อบรมมุข 6

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อบายมุข 6 ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการเรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนตามกระบวนการเผชิญสถานการณ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากร คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง
ตำบลโคกก่อง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

4.2 ระยะเวลาในการสอน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551

4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการสอน คือ เนื้อหาตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองจิก
นาเรือง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง อบายมุข 6 ทดลองสอนโดยใช้
กระบวนการเผชิญสถานการณ์

4.4 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

4.4.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

4.4.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อบายมุข 6

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การสอนตามกระบวนการเผชิญสถานการณ์ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่
เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนวิธีการคิดแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยผ่านขั้นตอน การสร้าง
ศรัทธา ศึกษาสังคม ระดมสถานการณ์ วิเคราะห์ความคิด ฝึกปฏิบัติ และขั้นสรุป

5.2 อบรมมุข 6 หมายถึง แนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่หนทางเสื่อม 6 ประการ ได้แก่
คิดสุราและของมีนเมา ชอบเที่ยวกลางคืน ชอบเที่ยวดูการละเล่น คิดการพนัน คบคนพาล
เกียจคร้านการทำงาน

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนจากแบบทดสอบการเรียนที่ผู้วิจัยสร้าง
ขึ้น โดยครอบคลุมเนื้อหา เรื่อง อบรมมุข 6 ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูที่จะปรับปรุงการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญ
สถานการณ์ ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียน ตามแบบเผชิญสถานการณ์มาใช้ใน
ชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อบายมุข ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนตามกระบวนการเผชิญสถานการณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. หลักธรรมทางพุทธศาสนา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. การสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

1. หลักธรรมทางพุทธศาสนา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทยและได้กำหนดจุดหมายข้อ 1 ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ และนอกจากนี้หลักสูตรยังได้บรรจุหลักทางพุทธศาสนาไว้ในมาตรฐาน สาระศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นมาตรฐานในการเรียนรู้ 12 ปี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านจิตใจ กล่อมเกลานิสัยใจคอของเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี พัฒนาชีวิต พัฒนาสังคมให้บรรลุประโยชน์และสันติสุข

กรมวิชาการ (2544: 16-18) ได้กำหนดสาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

หลักสูตรทางศาสนาอยู่ในสาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ปรัชญา ประวัติศาสตร์ มนุษยวิทยา ที่มุ่งศึกษามาตรฐานความประพฤติของพลเมือง และการยกระดับภาวะทางจิต ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมคุณธรรมที่ว่าด้วยหลักความประพฤติของคนดี และอุดมคติตามแนวความเชื่อของศาสนาที่บุคคลนับถือ

มาตรฐานการเรียนรู้ของสาระศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐาน ส 1.1: เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2: ยึดมั่นในศิลปกรรม การกระทำความดี ค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนเองนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3: ประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนเองนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสันติสุข

ทั้งสามมาตรฐานของสาระศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม เป็นมาตรฐานที่เด็กและเยาวชนต้องได้รับการปลูกฝังทุกระดับชั้น เพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอื่นอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

การสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ หมายถึง การสอนที่ประยุกต์หลักธรรม และวิธีการสอน ตามแนวพุทธวิธีมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดปัญญา สุมณ อมรวิวัฒน์ (2542: 42) มีความเห็นว่า การศึกษาที่แท้ย่อมสัมพันธ์สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต วิถีชีวิตมนุษย์ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง การขัดแย้ง มีสุข มีทุกข์ มีความหวัง ผิดหวังเป็นธรรมดา นักเรียนควรมีโอกาสได้เรียนรู้วิถีทางของชีวิตที่สัมพันธ์กับวิธีการศึกษา สุมณ อมรวิวัฒน์ ได้เสนอกระบวนการเผชิญสถานการณ์ไว้ดังนี้

1. การเผชิญ ชีวิตเมื่ออุบัติขึ้นและเจริญเติบโตย่อมผ่านพบผู้คน สิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์มากมายหลายแบบ คนทุกวัยต้องเผชิญกับความสับสน ความเปลี่ยนแปลง และเรียนรู้ที่จะเข้าใจภาวะที่ต้องเผชิญนั้น

2. การผจญ ความสับสนและซับซ้อนของประสบการณ์ที่บุคคลได้ผ่านพบ ทำให้เกิดซึ่งเงื่อนงำและปัญหา เขาต้องเรียนรู้วิธีการต่อสู้ แก้ปัญหาด้วยความพร้อมทุกด้าน มีวิธีการผจญสถานการณ์ที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและมีหลักการ

3. การผสมผสาน ชีวิตและสังคม อันมีองค์ประกอบที่ละเอียดอ่อนและหลากหลาย ย่อมต้องการความสัมพันธ์ที่ผสมผสานกลมกลืนกันสนิท ได้สัดส่วนพอเหมาะ มีเหตุผล และนำไปสู่ความวิวัฒนาการ เพราะเมื่อใดโลกไถและองค์ประกอบของชีวิตไม่กินเกลียวกัน เกิดความขัดแย้งกันอย่างยากที่จะแก้ไข เมื่อนั้นชีวิตจักต้องวิบัติลง

4. การเผด็จ มนุษย์ต้องเรียนรู้ฝึกฝนความคิด ความสามารถ และวิธีการที่จะสามารถเอาชนะปัญหาได้สำเร็จ โดยไม่เกิดปัญหาสืบเนื่องต่อไป เมื่อการศึกษาสามารถช่วยให้มนุษย์เอาชนะปัญหาได้ การศึกษาจึงเป็นประโยชน์แก่ชีวิตโดยแท้

การสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์เป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับวิถีทางของชีวิต ดังกล่าวมาแล้ว แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ (สุมน อมรวิวัฒน์ 2542: 67)

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ ขั้นตอนนี้จัดได้ว่าเป็นพื้นฐาน หรือต้นทุนในการเผชิญสถานการณ์และปัญหา ไม่ว่าสถานการณ์ใดก็ตาม หากผู้เผชิญขาดข้อมูล ไม่รู้ปัจจัยและลักษณะของสถานการณ์นั้นคืออะไร ก็มีคมนไม่สามารถคิดหรือทำสิ่งที่ถูกต้องได้ ดังนั้นการฝึกอบรมนักเรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ จึงควรจัดฝึกนิสัยและทักษะในการแสวงหาความรู้ เพื่อเป็นการเตรียมตัวในขั้นแรกของการศึกษา และเป็นหลักการเบื้องต้น เพื่อนำมาปรับกับวิธีการและขั้นตอนในการแสวงหาข่าวสารและความรู้ในปัจจุบันซึ่งมีแหล่งความรู้หลายประการ ผู้ใฝ่ศึกษาเล่าเรียนจึงจะมีวิธีการรวบรวมความรู้ นั้นโดยใช้หลักเหตุผลของพระพุทธเจ้า ดังนี้

1. ต้องเป็นผู้ที่ฟังมาก อ่านมาก ดูมาก ศึกษาค้นคว้ามาก รวมไปถึงการรู้แหล่งข่าวสารต่าง ๆ และสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งข่าวสารนั้น ๆ ได้

2. เมื่อได้ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ แล้วสามารถจับหลักของสาระความรู้ จดจำแนวคิดสำคัญไว้ได้แม่นยำ ซึ่งในปัจจุบันอาจมีการจัดบันทึกข้อมูลเหล่านั้นไว้อย่างมีระบบ

3. นำข้อมูลเหล่านั้นมาพูด อภิปราย ถกเถียงกันอยู่เสมอ จนเกิดความเข้าใจลึกซึ้งในสาระความรู้นั้น เอาใจใส่เนืองคิดพิจารณาสาระความรู้นั้นจนเข้าใจ มีการทบทวน ไตร่ตรองจนกระจ่างชัด เช่น มีการทดลองใช้เพื่อพิสูจน์สมมติฐานหรือหลักการนั้นอยู่เสมอ

4. สรุปสาระความรู้และหลักการนั้นด้วยความเข้าใจที่เห็นจริง แล้วประจักษ์ด้วยปัญญาทั้งในส่วนเนื้อความและเหตุผล

การรวบรวมข่าวสารข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการนั้นต้องพิจารณาว่า

1. เป็นข่าวสารข้อมูลที่ง่าย หรือยากต่อการเข้าใจและการรับรู้
2. เป็นเรื่องธรรมดาหรือซับซ้อนซ่อนเงื่อน
3. มีความแคบ ความเจาะจง หรือกว้างขวางกระจัดกระจาย
4. มีลักษณะคลุมเครือหรือชัดเจนเด่นกระจ่าง
5. มีความจริงมากกว่าเท็จ หรือมีความเท็จมากกว่าจริง
6. เป็นเรื่องดี หรือเรื่องร้าย
7. มีองค์ประกอบเดียว หรือหลายองค์ประกอบ
8. มีรูปแบบ ระบบ ระเบียบ หรือ ยุ่งเหยิง
9. มีแหล่งอ้างอิง หรือเป็นเรื่อง โคมลอย
10. เป็นรูปธรรม หรือนามธรรม
11. เกิดขึ้นจากเจตนาดี หรือเจตนาร้าย
12. เป็นข่าวที่ควรรู้ หรือไม่ควรรู้

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินค่าและประโยชน์ เป็นขั้นที่ฝึกฝนการเผชิญปัญหาและสถานการณ์ที่เน้นทักษะและความสามารถในการประเมินค่าอย่างมีจริยธรรมพื้นฐาน ขั้นตอนนี้เป็นการนำข่าวสารความรู้ที่ได้มาจัดสรุปประเด็นของข่าวสารอย่างเป็นระเบียบแล้ว ประเมินค่าว่า ประเด็นไหนถูก คิงาม เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดแท้จริง ประเด็นไหนบกพร่อง ไม่เหมาะสม ไม่ถูกไม่ควร หรือเป็นผลดีไม่ดี เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาวิธีการและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้น ได้แก่

1. เกณฑ์เกี่ยวกับเวลา การประเมินค่าของวิธีการ และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น
2. เป็นวิธีที่ใช้เวลาน้อย เกิดประโยชน์มาก คุ่มค่าทันที
3. เป็นวิธีที่ใช้เวลาน้อย เกิดประโยชน์น้อย ต้องคอยนาน
4. เป็นวิธีที่ใช้เวลามาก เกิดประโยชน์มาก คุ่มค่าทันที
5. เป็นวิธีที่ใช้เวลามาก เกิดประโยชน์น้อย ไม่คุ้มค่าต้องคอยนาน
6. เป็นวิธีที่ใช้เวลามาก เกิดประโยชน์มาก ต้องรอเป็นเวลานาน

1. เกณฑ์ในเรื่องเวลานี้จึงเป็นส่วนสำคัญในการประเมินค่าเป็นอย่างมาก ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับเรื่องและเหตุผลมาประกอบการประเมินด้วย บางคนใจร้อนต้องการเรียนลัดและรวดเร็ว บางคนใช้วิธีการลวก ๆ รีบเร่ง จะสะเพร่าและเกิดความผิดพลาด บางคนเฉื่อยชา แต่ต้องการประโยชน์มาก เวลาจึงเป็นเกณฑ์อันหนึ่งที่ทำให้คนประเมินค่าแตกต่างกันไป

2. เกณฑ์เกี่ยวกับผู้กระทำและผู้รับผลประโยชน์ หากบุคคลจะต้องชั่งน้ำหนักระหว่างการทำงานหนักและผลประโยชน์ตกกับผู้อื่น กับการไม่ทำงาน แต่คอยรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นฝ่ายเดียว ประกอบกับคนเกียจคร้านเห็นแก่ตัว บุคคลนั้นย่อมหนักวิธีการที่ไม่ต้องทำงานแต่ได้รับผลประโยชน์มากกว่าการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม บางคนทำดีแต่ได้รับผลร้ายในช่วงเวลานั้น บางคนตั้งใจทำงานแต่ไม่ได้รับความดีความชอบ ประสบการณ์เหล่านี้มักจะทำให้บุคคลประเมินค่าของการปฏิบัติและประโยชน์ที่เกิดขึ้นแตกต่างกันไป ตามพื้นฐานทางจิตใจที่จะยอมรับคุณค่าแท้คุณค่าเทียม ถ้าบุคคลตระหนักในคุณค่าของศีลธรรมความไม่เห็นแก่ตัว ย่อมจะทำงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม โดยเลือกประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

3. เกณฑ์ความเด่นชัดของประโยชน์ คนส่วนมากมักจะประเมินค่าของวัตถุสูง เช่น ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข มากกว่าประโยชน์ด้านจิตใจ เช่น ความสงบ ความภาคภูมิใจ ความเป็นอิสระ ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น แท้จริงแล้วประโยชน์ด้านวัตถุมักก่อให้เกิดความอยากไม่มีที่สิ้นสุด หากขาดความพอดีย่อมเป็นคุณค่าเทียม แต่ประโยชน์ทางด้านจิตใจนั้น แม้จะมองไม่เห็นเด่นชัด แต่เป็นคุณค่าแท้ ดังนั้นจึงมักจะเห็นตัวอย่างอยู่ทั่วไปว่าคนประเมินค่าของเงินสูงกว่าความบริสุทธิ์ ประเมินค่าอำนาจมากกว่าความสุข ประเมินค่าความสวยมากกว่าความรู้คิด ทั้งนี้ประโยชน์ทางด้านวัตถุเป็นสิ่งที่เห็นชัดเจนกว่า หากการศึกษาเป็นไปเพื่อความเป็นมนุษย์สมบูรณ์แท้จริง ไม่ควรปล่อยให้เยาวชนรุ่นหลังประเมินค่าอย่างผิด ๆ

4. เกณฑ์ความสมบูรณ์ วิธีการทำงาน หรือวิธีการปฏิบัติของบุคคล บางครั้งแม้ว่าจะทำตนครบถ้วน แต่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นไม่สมบูรณ์ บางครั้งมีผลดี บางครั้งมีผลเสียปะปนกันไป ทำให้มีการประเมินค่าต่างกันไป จึงจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ฝึกให้นักเรียนมีศีลธรรมตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

4.1 ประเมินค่าของความคิดตามหลักธรรม ความเชื่อ ศรัทธา ศาสนา แบบอย่างที่ดี

4.2 ประเมินค่าของความเหมาะสมตามหลักธรรมค่านิยมของบุคคล และกลุ่มชนในสถานที่หนึ่งในยุคสมัยหนึ่ง

4.3 ประเมินค่าของความสูงส่งตามหลักของวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต

4.4 ประเมินค่าของความถูกต้องตามหลักของกฎหมาย

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกและการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนการพิจณาและการผสมผสานของการประเมินค่าเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เป็นการฝึกทักษะการเลือกและการตัดสินใจ เมื่อต้องเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ การเลือกการตัดสินใจหลังจากที่ได้ประเมินค่าข้อมูลต่าง ๆ ไว้หลาย ๆ ทางแล้วนั้น นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา เพราะถ้าเลือกและตัดสินใจผิดพลาดหรือมีความลังเลใจ บุคคลนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาได้ และอาจหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์นั้น โดยไม่สามารถจะแก้ปัญหาได้แม้จะรู้วิธีการแก้ปัญหา

ขั้นตอนการเลือกและตัดสินใจ

1. การรวบรวมข้อมูลที่ดี ทำให้สามารถกำหนด และอภิปรายประเด็นสำคัญของสถานการณ์หรือปัญหาได้

2. การประเมินค่าตามประเด็นที่ถูกต้องจึงเหมาะสม ทำให้คาดคิดถึงผลดีผลเสียในการเลือกและตัดสินใจ

3. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบประเด็นที่ประเมินค่าแล้ว ทำให้สามารถกำหนดทางเลือก ทางออกของสถานการณ์และปัญหาได้

4. เมื่อมีทางเลือกหลายทางบุคคลต้องอาศัยประสบการณ์ หลักการและการทำนายผล

5. ถ้าไม่มีทางเลือกหรือมีทางเลือกที่ตัดสินใจไม่ได้ จะต้องหาทางออกใหม่ที่น่าเป็นไปได้

6. ตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุด

7. วางแนวทางปฏิบัติให้ได้ผล

ลักษณะทางเลือกเมื่อบุคคลได้ประเมินค่าของข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาแล้ว เขาจะพบกับสถานการณ์ดังนี้

1. พบทางเลือกหลายทางและเป็นทางเลือกที่ดีทุกทาง เพราะเป็นทางเลือกที่ไม่ผิดกฎหมาย ศีลธรรม ประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรม เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมสามารถนำไปปฏิบัติได้ผลดี

2. พบทางเลือกหลายทางและเป็นทางเลือกที่ร้ายทุกทาง และที่ว่าร้ายขัดกับกฎหมาย ศีลธรรม ประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรม เกิดผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่น ถ้านำไปปฏิบัติจะเกิดผลร้าย

3. พบทางเลือกหลายทางเป็นทางเลือกที่ดีบ้าง ร้ายบ้าง ปะปนกันซึ่งต้องเปรียบเทียบและตัดสินใจ โดยรู้จักความเสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

4. มีทางเลือกเพียงทางเดียว (ไม่มีทางเลือกทางตัน) ไม่ว่าทางเลือกนั้นจะส่งผลดีหรือร้ายก็ต้องเลือกตัดสินใจ

ลักษณะของการตัดสินใจ แต่ละบุคคลมีการตัดสินใจแตกต่างกันดังนี้

1. ตัดสินใจได้ทันที เพราะได้สั่งสมประสบการณ์ความรู้ และประเมินค่ามาแล้ว ได้ทดลองทดสอบแล้วว่า ถ้าตัดสินใจเช่นนี้จะเกิดผลเช่นนั้น หรือเช่นใด

2. หลังจากการรวบรวมข้อมูลและประเมินค่าในระยะเวลาสั้น ๆ ก็สามารถตัดสินใจได้ เพราะเผชิญสถานการณ์และปัญหาที่ซับซ้อน

3. เกิดความคิดขัดแย้งและぶ่ยากในการตัดสินใจ อาจต้องกลับไปรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินค่าใหม่ ประนีประนอมข้อขัดแย้งแล้วจึงตัดสินใจ

4. ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องปรึกษาหารือ และขอความช่วยเหลือจากกลุ่มหรือผู้มีประสบการณ์สูงกว่า เมื่อตัดสินใจแล้วพบอุปสรรค และปัญหาในการปฏิบัติต้องตัดสินใจใหม่ ผู้ที่เกิดปัญหามากและไม่สามารถจะดับความทุกข์ (ปัญหา) ได้ คือ ผู้ที่ไม่กล้าตัดสินใจอาจใช้วิธีอยู่เฉย ๆ ให้เวลาแก้ปัญหาและสถานการณ์จนคลี่คลายไปเอง

องค์ประกอบที่ทำให้การตัดสินใจผิดพลาด

1. ข้อมูลความรู้ การสรุปประเด็น การประเมินค่าพหุพร้อมและผิดพลาด
2. สภาพแวดล้อม บุคคล เหตุการณ์ บีบบังคับให้ต้องตัดสินใจด้วยลำเอียง เพราะความรัก ความโกรธ ความหลง ความกลัว (อคติ4)

3. ขาดสติสัมปชัญญะที่จะกำหนดพิจารณาข่าวสารและการประเมินผล ตกเป็นทาสของความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ความโกรธ ความหลง และขาดhiri โอคติตัปะ ความละเอียด และเกรงกลัวต่อการทำชู้จวนเป็นนิสัย

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนของการเผด็จ คือ การลงมือแก้ปัญหาและเผชิญสถานการณ์จนสำเร็จลุ่ฉ่วง ในบรรดาขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นของกระบวนการเผชิญสถานการณ์นั้น แม้ว่าบุคคลจะสามารถรวบรวมข้อมูล ความรู้มาประเมินค่าและตัดสินใจได้ดีเพียงอย่างเดียว แต่ขาดการนำมาปฏิบัติอย่างใดผลดีแล้ว ย่อมไม่ประสบความสำเร็จ เช่น การหลงคิดเสพสารเสพติดจนเลิกไม่ได้ การฉ้อราษฎร์บังหลวง เพื่อหลีกเลี่ยงความยากจน การพูดพล่อยและพูดปดจนเป็นนิสัยของคนไทยทั่วไปนั้นเกิดขึ้นมิใช่จากความไม่รู้ แต่เป็นเพราะว่าบ่อยครั้งที่เขาประเมินว่าผิดไม่ได้ ตัดสินใจว่าจะกลับตัวหรือปรับปรุงตัวเอง แต่ปฏิบัติไม่ได้หรือปฏิบัติไม่ได้ครบถ้วน ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอหรือไม่อดทนพอที่จะปฏิบัติ

การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ละเอียดอ่อนมาก จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานและหลักเกณฑ์ที่ดีเป็นแนวทาง และต้องฝึกอบรมปรับตัว ปรับจิตใจให้มีความอดทน ประณีต จึงจะอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น พื้นฐานในการปฏิบัติคนที่บุคคลพึงสังวรอยู่เสมอ นั้น พระพุทธเจ้าได้ทรงวางหลักการปฏิบัติไว้ใน สัปปริสธรรม 7 ดังนี้

1. ปฏิบัติตามหลักการ กฎเกณฑ์ และคิดถึงเหตุผล (ธมมัญญตา)
2. ปฏิบัติตามสาระและความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ คิดถึงผลตามสาระและความมุ่งหมายนั้น (อัตถัญญตา)
3. ปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับฐานะ ความรู้ความสามารถของตน (อัตถัญญตา)
4. ปฏิบัติโดยยึดหลักของความพอดี รู้จักประมาณ ไม่เคร่งครัด เข้มงวดเกินไปหรือไม่หละหลวม เหลวไหลจนเกินไป (มัตถัญญตา)

5. ปฏิบัติให้เหมาะกับกาลเวลา คือตรงต่อเวลา เป็นเวลา ทันเวลา และพอดเหมาะกับเวลา (กาลัญญา)

6. ปฏิบัติตนให้เหมาะกับกลุ่มคน ชุมชน และสังคมนั้น (ปริสัญญญา)

7. ปฏิบัติให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งย่อมแตกต่างกันไปทางกาย สติปัญญา ฐานะ ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความสนใจ และคุณธรรม (บุคสัญญญา)

บุคคลจะปฏิบัติตนได้ดียิ่งขึ้นโดยการยึดหลักเกณฑ์การปฏิบัติดังนี้

1. ทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ไม่ปฏิบัติตนเอนเอียงไปสุดโต่ง ทั้งในทางสุขสำราญ และในทางที่บีบคั้นทุกข์ทรมาน

2. ประสานประโยชน์ การปฏิบัติตนในสถานการณที่มีทางเลือกหลายทางเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย มักจะเกิดการขัดแย้งทั้งในด้านความคิดและการปฏิบัติ ดังนั้นการกำจัดมิจฉาจิตเสียได้ จะสามารถประนีประนอมประสานประโยชน์ให้ทุกฝ่ายเกิดความพอใจ ทำให้งานประสบผลสำเร็จ

3. ปฏิบัติการแก้ปัญหาโดยสันติวิธีใช้วิธีการที่ละมุนละม่อม สร้างความเข้าใจในทุกฝ่าย เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ถือหลักการและเหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ ใช้การสร้างสรรค์มากกว่าการทำลาย เว้นความโลภ ละเว้นการพูดเท็จ พูดต่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพื่อเจ้อ เพราะการกระทำเหล่านั้น จะทำให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการรุนแรง

รพีพรรณ เอกสุภาพันท์ (2537: ข-ง)

ในการนำวิธีสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ตามแนวคิดของ สุมณ อมรวินวัฒน์ มาใช้จัดการเรียนการสอน รพีพรรณ เอกสุภาพันท์ (2537) ได้ประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการสอน และนำเสนอไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างศรัทธา

ก่อนเริ่มบทเรียนแต่ละครั้ง ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน และเร้าใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของบทเรียนครูใช้ช่วงหนึ่งก่อนสอน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนอย่างจริงใจยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตร สุภาพ มั่นใจ

2) ขั้นตอนที่ 2 ขั้นศึกษาสังคม

เป็นการฝึกทักษะแสวงหาและรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ โดยนำเสนอสถานการณ์ที่ใกล้ตัวผู้เรียนให้ผู้เรียนสืบสอบแหล่งที่มาเพื่อกลั่นกรองข้อมูลให้เกิดประโยชน์

3) ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมเผชิญสถานการณ์

นักเรียนฝึกสรุปประเด็นสำคัญเพื่อประเมินค่าแนวทางแก้ไขปัญหาว่าทางใดดีที่สุด โดยใช้วิธีการคิดหลาย ๆ วิธี (โยนิโสมนสิการ) โดยประเมินว่าประเด็นไหนถูกต้องเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด ประเด็นใดมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาด มีหลักเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ เวลา ผู้กระทำและผู้รับประโยชน์ ความชัดเจนของประโยชน์ ความสมบูรณ์

4) ขั้นตอนที่ 4 ขั้นวิจารณ์ความคิด

ฝึกทักษะในการเลือกและตัดสินใจ โดยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและคิดทดสอบด้วยเหตุผลจนมั่นใจว่าเป็นเป้าหมายที่เป็นทางเลือกที่ถูกต้อง เป็นขั้นที่เร้าให้นักเรียนต้องทำการคิดและวิเคราะห์วิจารณ์ มีการสนทนา ชักถาม อภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่เรียนอย่าง มีเหตุผลเกณฑ์การตัดสินใจและวิธีการเลือกนั้น ถูกต้อง ไม่ผิดกฎหมาย ระเบียบประเพณี ค่านิยม ศีลธรรม เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าตนเอง สามารถปฏิบัติได้

5) ขั้นตอนที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติ

นักเรียนลงมือปฏิบัติ ทั้งในเวลาเรียน และนอกเวลาเรียน โดยมีครูสังเกต แนะนำ และใช้วิธีการให้คำปรึกษาหารือ เสมือนเป็นกัลยาณมิตร เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ แนวทางปฏิบัติ มีข้อเสนอแนะ หรือแนวคิดที่ดีอะไร ในบางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ผู้เรียนนำแนวคิดดังกล่าว เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ หรือนำมาแต่งเป็นนิทาน คำขวัญ ข้อคิด ซึ่งเป็นการตรวจสอบได้ว่าผู้เรียนเกิดจิตสำนึกจริงหรือไม่

6) ขั้นตอนที่ 6 ขั้นสรุป

นักเรียนแสดงออกด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น พูด เขียน หรือ การกระทำอื่น ๆ ที่สนองตอบ สิ่งเร้าในรูปแบบที่เหมาะสมกับความสามารถ และวัยเพื่อเป็นการคอยย้ำให้ผู้เรียนเกิดความสำนึกในการกระทำมากขึ้น ผู้เรียนต้องสรุปบทเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจทุกครั้งที่สอนจบ เช่น อาจใช้เนื้อเพลงที่สอดคล้องกับบทเรียน หรือหลักธรรมที่สอน คำกลอน คำขวัญให้ผู้เรียนร้องหรืออ่าน พร้อมกัน หรือดูวีดิทัศน์ ฟังเพลง เป็นการสรุปความเข้าใจ

กระบวนการเผชิญสถานการณ์ จึงเป็นวิธีการสอนที่นำพุทธวิธีสอนสมัยพุทธกาลมา จัดเป็นกระบวนการสอนที่สอดคล้องกับวิถีทางของชีวิตที่สามารถจัดขึ้นได้ทั้งภายในชั้นเรียนและภายนอกชั้นเรียน โดยจัดเป็นกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยครูเป็นผู้ชี้แนะและจัดบรรยากาศ สื่อ วิธีการ นักเรียนฝึกแก้ปัญหาอยู่เสมอ จนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมทุกสถานการณ์ที่ต้องเผชิญและสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้พุทธวิธีและการสอนหลักธรรมทางพุทธศาสนา มีตัวอย่างดังนี้

ถวิล อรัญเวศ (2534: 95) ได้ศึกษาการนำพุทธวิธีในการสอนมาใช้สอนจริยศึกษา ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนราษฎร์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา นักเรียนจำนวน 62 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน วิชาจริยศึกษา ตามแบบพุทธวิธี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ส่วนคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประณีต จันทร์ขันธ์ (2542) ผลของการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์กับการสอนปกติไม่แตกต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พานิต พรหมคีมา (2547: 34) ได้ศึกษาการใช้วิธีสอนตามกระบวนการเผชิญสถานการณ์ กับนักเรียน โรงเรียนนาโพธิ์วิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีการสอนตามแบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง มีความแตกต่างกัน และความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาของนักเรียนที่เรียนตามแบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์หลังการทดลอง คะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โกศล สีนกิง (2548) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ เรื่อง พระธรรม พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งสุรีย์ ศรีสุวะ (2550) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยบูรณาการเรื่อง อยู่ดีมีสุข และความสามารถในการคิดแบบแยกส่วนประกอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ พบว่าสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น จึงได้นำกระบวนการสอนแบบเผชิญสถานการณ์มาใช้จัดกิจกรรมการสอน เรื่อง อบายमुख 6 ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการสอน เรื่อง อนุกรม 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง เพื่อให้การศึกษาค้นคว้า เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (One - Group Pretest - Posttest Design) โดยมีรูปแบบดังนี้

กลุ่มทดลอง

O_1 X O_2

O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

X หมายถึง การสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

O_2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาสาระการเรียนรู้ สังกศศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง อบรมมุข 6 จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และจากหนังสือสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา การคัมสุราและของมีนเมา ขอบเขตวกลางคืน ขอบเขตวดูการละเล่น ดิดการพนัน คบคนชั่ว และเกียจคร้านการงาน

2.2 ศึกษาวิธีการสอน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ตามแนวคิดของ สุมณ อมรวิวัฒน์ ซึ่ง ระพีพรรณ เอกสุภาพันท์ ประยุกต์เป็นขั้นการสอน 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างศรัทธา ขั้นตอนที่ 2 ขั้นศึกษาดังคม ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมเผชิญสถานการณ์ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นวิจารณ์ความคิด ขั้นตอนที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 6 ขั้นสรุป

2.3 สร้างแผนการสอน โดยพิจารณาตามลักษณะเนื้อหา หลักอบรมมุข 6 เรื่อง แยกเป็น แผนการสอนละ 1 เรื่อง ได้ 6 แผน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตารางหน่วยการเรียนรู้เรื่อง อบรมมุข 6 ที่ใช้ในการวิจัย โดยการใช้วิธีการสอนแบบเผชิญสถานการณ์

แผนการสอนที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	การคัมสุราและของมีนเมา	2
2	ขอบเขตวกลางคืน	2
3	ขอบเขตวดูการละเล่น	2
4	ดิดการพนัน	2
5	คบคนชั่ว	2
6	เกียจคร้านการงาน	2
	รวม	12

2.4 ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อบรมมุข 6 จำนวน 20 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 คน ในวันที่ 18 สิงหาคม 2551

2.5 ดำเนินการสอนตามกระบวนการเผชิญสถานการณ์ จำนวนทั้งสิ้น 6 แผนการสอน แผนละ 2 ชั่วโมง เวลา 13.00 - 15.00 น. ในวันที่ 19, 20, 21, 22, 25, 26 สิงหาคม 2551

2.6 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบบุคคลเดียวกับทดสอบก่อนเรียน ในวันที่ 27 สิงหาคม 2551

2.7 วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 26 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง

4.1.2 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ จากเอกสารและรายงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

4.1.3 ศึกษาหลักการ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากรายละเอียดหลักสูตรเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามขอบเขตการวิจัย จากหลักสูตรเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.1.4 จัดทำหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง อบรมมุข 6 กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง เรื่องการคัมสุราและของมีนเมา ขอบที่เกี่ยวข้องคิน ขอบที่ขยวดูการละเล่น ดิดการพนัน

คอบคนชั่ว และกิจจกร้านการทำงาน โดยใช้ขั้นตอนการสอนของกระบวนการเผชิญสถานการณ์ ได้แก่ ขั้นสร้างศรัทธา ขั้นศึกษาสังคม ขั้นระดมเผชิญสถานการณ์ ขั้นวิจารณ์ความคิด ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นสรุป กำหนดคือ การวัดและประเมินผล

4.1.5 นำแผนการเรียนรู้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4.1.6 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณาความเหมาะสมในแต่ละหัวข้อ เวลาที่ใช้ และการใช้ภาษาในแต่ละแผน

4.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแล้ว มาปรับปรุงแก้ไข การวัดและประเมินผลจากข้อเสนอแนะ

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อบายมุข 6

4.2.1 ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

4.2.3 วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาให้สอดคล้องกับแผน

4.2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง อบายมุข 6 ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 20 ข้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก

4.2.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4.2.6 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสม ด้านความตรงตามเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการพิจารณาแบบทดสอบตรงตามเนื้อหาทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

4.2.7 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแกนาคำ วันที่ 1 สิงหาคม 2551

4.2.8 นำข้อสอบมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อ เพื่อหาค่าความยากของแบบทดสอบ (p) โดยค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.86 และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 0.22 – 0.62 และสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 ได้เท่ากับ 0.57 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ง)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 26 คน ใช้เวลา 40 นาที ในวันที่ 18 สิงหาคม 2551

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ วันละ 1 แผนการสอน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ในวันที่ 19, 20, 21, 22, 25, 26 สิงหาคม 2551

5.3 หลังการทดลองสอน ได้ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบฉบับก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 26 คน ใช้เวลาทดสอบ 40 นาที ในวันที่ 27 สิงหาคม 2551

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ จากนั้นทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test dependent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอบายมุข 6 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

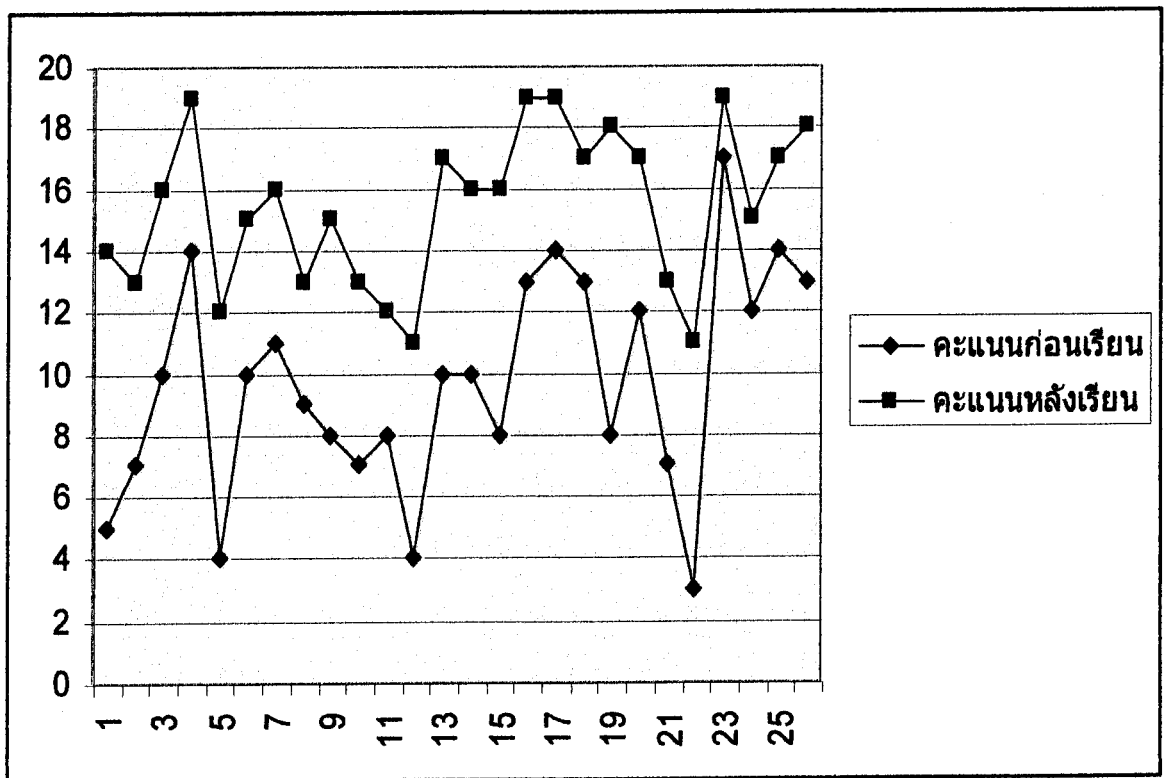
1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

นักเรียนที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ มีคะแนนรายบุคคลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายบุคคล (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	d	d ²
1	5	14	9	81
2	7	13	6	36
3	10	16	6	36
4	14	19	5	25
5	4	12	8	64
6	10	15	5	25
7	11	16	5	25
8	9	13	4	16
9	8	15	7	49
10	7	13	6	36
11	8	12	4	16
12	4	11	7	49
13	10	17	7	49
14	10	16	6	36
15	8	16	8	64
16	13	19	6	36
17	14	19	5	25
18	13	17	4	16
19	8	18	10	100
20	12	17	5	25
21	7	13	6	36
22	3	11	8	64
23	17	19	2	4
24	12	15	3	9
25	14	17	3	9
26	13	18	5	25
คะแนนเฉลี่ย \bar{X}	9.65	15.42	$\sum d = 156$	$\sum d^2 = 956$
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	7.65	2.60		

จากตารางที่ 4.1 คะแนนทดสอบรายบุคคลก่อนทดลองในภาพรวมต่ำกว่าคะแนนหลังทดลอง คะแนนก่อนเรียนต่ำสุด 3 คะแนน สูงสุด 17 คะแนน คะแนนหลังเรียนต่ำสุด 11 คะแนน สูงสุด 19 คะแนน โดยพบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.65 หลังเรียนเท่ากับ 15.42 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนเท่ากับ 7.65 และหลังเรียนเท่ากับ 2.60 สรุปได้ว่าหลังการเรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้นและคะแนนของนักเรียนหลังเรียนมีความสามารถใกล้เคียงกันมากกว่าก่อนเรียน (กระจายน้อย) จะเห็นได้จากภาพคะแนนนักเรียนรายบุคคล และคะแนนเฉลี่ยดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

คะแนน	n	\bar{X}	S	\bar{d}	S_d	t
ก่อนการทดลอง	26	9.65	7.65			
				5.77	1.90	15.45**
หลังการทดลอง	26	15.42	2.60			

* *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ข้อสังเกตที่ได้จากการทดลอง

จากการสังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียน ในระหว่างทำกิจกรรมทั้ง 6 แผนสรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมของนักเรียนเริ่มเปลี่ยน ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นด้วยการสร้างศรัทธาที่ผู้สอนได้นำนักเรียนฝึกสมาธิ โดยการใช้กิจกรรมโยคะ ทุกแผน แผนละ 5-10 นาที นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย ในระหว่างการสอน ผู้สอนใช้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม โดยแบ่งนักเรียน กลุ่มละ 2-3 หรือ 5-6 คน เป็นกลุ่มชั่วคราว

การสนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์รอบตัวที่เกิดขึ้นทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้ตัว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ข่าวจริง ๆ ในชีวิตประจำวัน แล้วนำมาฝึกคิดวิเคราะห์ปัญหา ผลของเหตุการณ์ นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้

ครูต้องทำหน้าที่คอยกระตุ้น ให้คำชี้แนะเพื่อให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือกับเพื่อน ๆ และชื่นชมเสริมแรงเมื่อนักเรียนทำได้สำเร็จ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ชั้นเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ พบว่า นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วเลือกแนวคิดที่กลุ่มเห็นว่าถูกต้อง เป็นการตัดสินใจร่วมกันอย่างมีเหตุผล ช่วงระยะแรก ๆ อาจต้องใช้เวลานาน เมื่อนักเรียนเข้าใจกระบวนการทำงานของกลุ่มก็ใช้เวลาน้อยลง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่องผลของการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง อบายमुख 6 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง จังหวัดอุบลราชธานี ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ก่อนและหลังเรียน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง จังหวัดอุบลราชธานี

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการสอนโดยกระบวนการเผชิญสถานการณ์ จำนวน 6 แผน เรื่องการคัมสุราและของมีนเมา ขอบที่เขวกลางคืน ขอบที่เขวคูการละเล่น ดิคการพนัน คบคนชั่ว และเกียจคร้านการทำงาน ใช้เวลาสอน 12 ชั่วโมง ขั้นตอนการสอนประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างศรัทธา ขั้นตอนที่ 2 ขั้นศึกษาสังคม ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมเผชิญสถานการณ์ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นวิจารณ์ความคิด ขั้นตอนที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 6 ขั้นสรุป

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความเที่ยงได้ค่า 0.57

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับก่อนเรียน
- 2) คำนิมิตการสอน โดยใช้แผนการสอนที่ใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์
- 3) หลังการทดลองสอน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับเดียวกันกับการสอบก่อนเรียน แล้วบันทึกผลการสอบไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ทำวิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ เรื่อง อนุกรม 6 ด้วยการทดสอบค่าที

1.3 ผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ เรื่อง อนุกรม 6 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์เรื่อง อนุกรม 6 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการวิจัยที่น่ามาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล สีนกิง (2548: 75) วิจัยพบว่า ผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพระธรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ ประณีต จันทร์ขันธ์ (2542: 44) วิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับสอน โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

เรื่องหลักธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในรายวิชาพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ น่าจะเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ตามขั้นตอน จากการสังเกตและสนทนากับนักเรียนในขณะดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ พบว่า

1. การสร้างบรรยากาศในชั้นแรก คือ การสร้างศรัทธา นักเรียนชื่นชมบุคลิกภาพของครูที่เป็นกัลยาณมิตร ทำให้เกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวครู และกิจกรรมฝึกโยคะก่อนเรียนทำให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

2. การทำกิจกรรมรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นเหตุการณ์ปัจจุบันเชื่อมโยงกับหลักธรรม ทำให้ไม่รู้สึกเบื่อ และไม่รู้สึกตัวที่กำลังเรียน เรื่อง หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา นักเรียนพบว่า คำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องที่อยู่ในชีวิตประจำวัน

3. การฝึกคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง จะทำให้มองได้หลายด้าน นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ปัญหาและสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

การสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม จากการใช้สื่อกิจกรรมใกล้ตัว การลงมือกระทำต่อเหตุการณ์สถานการณ์ที่กำหนดให้ นักเรียนได้ฝึกฝนรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การคิด การวิเคราะห์ การเลือกการตัดสินใจ และการประเมินค่าอย่างมีเหตุผลมากขึ้น มีการช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงานกลุ่มตามขั้นตอน นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในระหว่างการทำกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมตามแนวทางเผชิญสถานการณ์พบว่า นักเรียนที่มีปัญหาด้านความรับผิดชอบในการส่งงาน มีการพัฒนาดีขึ้นเพราะนักเรียนอยากจะทำสิ่งที่นักเรียนได้ประสบด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะการเขียนนำเสนออย่างเห็นได้ชัด จึงสรุปว่าการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญการณ์ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีการคิดสร้างสรรค์ทางเลือกที่หลากหลายนำไปสู่การตัดสินใจวิเคราะห์ประเมินค่าด้วยตัวนักเรียนเอง และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานโดยแท้จริง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนควรนำข้อมูลที่เป็นสถานการณ์ปัจจุบัน มาใช้เพื่อให้นักเรียน มีความสนใจเนื้อหาที่กำลังเรียน

3.1.2 ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์ข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และมีเหตุผล แนะนำนักเรียนให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีกระบวนการวิเคราะห์ที่ตัดสินใจ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

3.1.3 ครูควรจัดบรรยากาศในชั้นเรียนโดยให้นักเรียนได้ฝึกโยคะที่เป็นการบริหารร่างกายและการฝึกสมาธิ การสอนให้ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนอิริยาบถและรู้สึกผ่อนคลาย

3.1.4 ในขณะเวลาทำกิจกรรมครูผู้สอนต้องใจเย็น ให้โอกาส ให้เวลา และให้กำลังใจผู้เรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรนำการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ไปทดลองใช้กับวิชาอื่น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดจะช่วยให้บทเรียนน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3.2.2 ควรนำการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ไปทดลองใช้เพื่อ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่นักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ 2544
- _____ (2546) *การจัดการสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2546
- _____ (2546) *การจัดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2546) *ผังมโนทัศน์ และการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- โกศล สีนกิง (2548) “ผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการสอน เรื่องพระธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ดาวรุ่ง อิ่มเอิบ (2547) “ผลการสอนแบบอริยสัจ 4 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาโพธิ์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ถวิล อรัญเวศ (2534) “การนำพุทธวิธีในการสอนมาใช้สอนจริยศึกษา ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนราษฎร สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทิตนา เขมมณี (2549) *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ประณีต จันทรจันทร์ (2542) “ผลของการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักกรรมในรายวิชา ส 0412 พระพุทธศาสนา และทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประเวศ ะสี (2542) “ปฏิรูปวัฒนธรรมการปฏิรูปการเรียนรู้” เส้นทางการศึกษาไทย กรุงเทพมหานคร มูลนิธิศคศรี - สฤษดิ์วงศ์
- ผานิต พรหมดีมา (2547) “ผลการสอนตามกระบวนการเผชิญสถานการณ์ ที่มีผลต่อการคิดแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักกรรมในรายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พิตร ทองชั้น (2546) “การวางแผนการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล” ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หน่วยที่ 3 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- รพีพรรณ เอกสุภาพันท์ (2537) “รายงานผลการทดลองใช้คู่มือการเรียนการสอนจริยศึกษาตามหลักสูตร วิชาพระพุทธศาสนาและจริยศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์กับการคิดแบบ โยนิโสมนสิการ” (อัคราเนา)
- _____ (2539) “สอนจริยศึกษาอย่างไรจึงจะสนุก: กระบวนการเผชิญสถานการณ์กับการสอนคิดแบบโยนิโสมนสิการ” วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน 7, 68 (ธันวาคม): 16-23
- รุ่งสุรีย์ ศรีสุวะ (2550) “ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยบูรณาการ เรื่อง อยู่ดีมีสุขและความสามารถในการคิดแบบแยกส่วนประกอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกก จังหวัดบุรีรัมย์” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ บริษัท เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด
- สุนน อมรวิวัฒน์ (2542) การพัฒนาการเรียนรู้อตามแนวพุทธศาสตร์ ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์ นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์บริษัทพรักหวาน
กราฟฟิค จำกัด

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. นางเพ็ญศรี บัวบาน
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าบั้งมั่ง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
2. นายสังพจน์ นามภักดี
ครูชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย สถิติ ประเมินผล โรงเรียนนาจะหลวย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
3. นายสุรินทร์ แก่นแก้ว
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
4. นายวิรัช พรหมสุพรรณ
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญพิเศษ ระดับ 9
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
5. นางกอบปพร คำศรีสุข
ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านแกนาคำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ภาคผนวก ข

**แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง อบายมุข 6 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องอบายมุข ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด ๒๐ ข้อ ๒๐ คะแนน ใช้เวลาทำแบบทดสอบ ๓๐ นาที
2. ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

แบบทดสอบกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง ต.โคกก่อง อ.ตำบอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต ๔ ข้อทดสอบ ๒๐ ข้อ เวลา ๓๐ นาที

๑. อบายมุข หมายถึงอะไร

- ก. ทางแห่งปัญญา
- ข. ทางแห่งความเลื่อม
- ค. ทางแห่งความเจริญ
- ง. ทางแห่งความเพียร

๒. ข้อใดแสดงถึงความเข้าใจในเรื่องอบายมุข ๖

- ก. ท่องจำคำสอนได้ทั้ง ๖ ข้อ
- ข. เชื่อฟังในคำสอน
- ค. ท่องก่อนนอนทุกวัน
- ง. ปฏิบัติตามคำสอน

๓. ผู้ที่ปฏิบัติตามหลักธรรมอบายมุข ๖ ได้รับผลอย่างไร

- ก. มีเพื่อนฝูงมาก
- ข. เขียนหนังสือเก่ง
- ค. ได้รับการยกย่อง
- ง. ได้รับความสงบสุข

๔. ข้อใดจัดว่าเป็นน้ำเมา

- ก. น้ำองุ่น, โซดา
- ข. ไวน์, สาโท
- ค. น้ำชาเขียว, สเปาวยาวกูลเลอร์
- ง. น้ำอัดลม, น้ำแดง

๕. ถ้านักเรียนจะไม่ปฏิบัติตามอบายมุข ๖ ข้อที่ ๑ จะต้องปฏิบัติอย่างไร

- ก. งดสุราและของมีเมา
- ข. ไม่เล่นการพนัน
- ค. ขยันทำงาน
- ง. รู้จักการเลือกคบเพื่อน

๖. ข้อใดคือผลของการชอบเที่ยวกลางคืน

- ก. ไม่รักษาสุขภาพ
- ข. ไม่รักษาทรัพย์สินสมบัติ
- ค. ทำให้เสียทรัพย์
- ง. เสียทรัพย์และสุขภาพเสื่อมโทรม

๗. การกระทำในข้อใดเป็นผลมาจากอบายมุข ๖ ข้อ ๔ เรื่องติดการพนัน

- ก. ทรัพย์หมดไปโดยไม่มีผลตอบแทน
- ข. ไม่มีใครอยากได้เป็นคู่ครอง
- ค. ทรัพย์หมดไปขาดความไว้วางใจจากเพื่อน
- ง. ปัญญาเสื่อม ขาดสติ

๘. แดงบอกแม่ว่าที่ทำงานใหม่ของเธอ แดงเห็นว่าเพื่อนร่วมงานเครียดกันทุกคน หัวหน้างานก็ดูจริงจัง ทำให้แดงไม่อยากไปทำงาน ถ้านักเรียนเป็นแม่แดงจะพูดอย่างไร

- ก. ควรลองไปดูก่อนนะ
- ข. งานใหม่ทำดีกว่า
- ค. คิดดูดีๆ งานสมัยนี้หายาก
- ง. ทุกอย่างอาจจะไม่ใช่เหมือนที่เราเห็น

๙. ข้อใดมีความหมายตรงกับคำว่า “ผีพนันเข้าสิง”

- ก. ทำลายวงศ์ตระกูลของตนเอง
- ข. ความชั่วทั้งหลายไหลมาสู่ตน
- ค. ถูกชักจูงไปในทางที่ถูกต้องดีงาม
- ง. เสียชื่อเสียง ถูกติฉินนินทา

๑๐. พฤติกรรมของใครปฏิบัติคนได้ถูกต้องเหมาะสมที่สุดในการหลีกเลี่ยงอบายมุข
- ก. คำ ขอบนางเอกหมอลำชื่อดัง จึงตามไปดูทุกครั้งที่เขาแสดง
 - ข. ขาว ชอบเตะฟุตบอลเค็มพันเพื่อออกกำลังกาย
 - ค. นก ทานข้าวอ้มมากจึงขบงีบนอน
 - ง. แจ็ค ปฏิเสธเพื่อนที่ชักชวนให้ลองเสพยาเสพติด
๑๑. ถ้าชุมชนของนักเรียนเต็มไปด้วยกิจกรรมอบายมุขจะเกิดอะไรขึ้น
- ก. สังคมวุ่นวาย อาจเป็นบ่อเกิดอาชญากรรม
 - ข. เกิดอุบัติเหตุ
 - ค. มีรายได้เกิดขึ้น
 - ง. เป็นสังคมที่ทันสมัย
๑๒. ทุกครั้งที่ใจประสบปัญหาในการทำงาน ใจคิดว่าวิธีแก้ปัญหาคือวิธีที่ดีที่สุด คือ การดื่มสุราเป็นประจำ นักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับใจ
- ก. เกิดอุบัติเหตุ
 - ข. ปัญหาพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ
 - ค. ป่วยเนื่องมาจากการดื่มสุรา
 - ง. เป็นผลเสียต่อสุขภาพ
๑๓. ข้อใดไม่ใช่โทษของการคบคนพาล
- ก. ประสบผลสำเร็จในการทำงาน
 - ข. ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจ
 - ค. เกิดความหายนะ
 - ง. อี้อัดใจ

อ่านข้อความนี้แล้วใช้ตอบคำถามข้อที่ ๑๔ - ๑๕

โด่ง รู้สึกว่าทำกรบ้านไม่เรียบร้อย จึงไม่ส่งงานที่ครูนัดหมาย รู้สึกกระวนกระวายไม่
อยากจะเข้าเรียนในชั่วโมงดังกล่าว โตจึงชวนหนีเรียน โด่งจึงเห็นว่าดี จึงตัดสินใจหนีเรียน

๑๔. เหตุการณ์ข้างต้นตรงกับคำกล่าวใด

- ก. กบคนชั่วเป็นมิตร
- ข. ตีคการพนัน
- ค. ตีคสุราและของมีนเมา
- ง. เกียจคร้านทำกรงาน

๑๕. ถ้านักเรียนเป็นโด่งจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. หนีเรียนเหมือนโด่ง
- ข. นำกรบ้านส่งครูยอมรับโทษ
- ค. หนีเรียนไปทำงานในห้องสมุด
- ง. ไม่ยอมไปโรงเรียน

อ่านข้อความนี้แล้ว ใช้ตอบคำถามข้อที่ ๑๖-๑๗

ก้อยมีปัญหาในการจัดการรายจ่ายในครอบครัวมานาน เพราะต้องดูแลสามีที่ป่วยพร้อมลูก
อีก 2 คน วันหนึ่งเพื่อนชวนก้อยไปเล่นการพนันในบ่อนแห่งหนึ่ง จนกระทั่งเวลา ๑๓.๐๐ น.
ขณะที่ก้อยขับรถกลับบ้าน ได้เกิดอุบัติเหตุรถยนต์พลิกคว่ำลงข้างถนน ก้อยและเพื่อนได้รับบาดเจ็บ
สาหัส รถยนต์พังยับเยิน พ่อ แม่ สามีและลูกๆ รู้สึกเสียใจ และยังคงหาเงินมาช่วยในการ
รักษาพยาบาลและซ่อมรถยนต์คันดังกล่าว

๑๖. นักเรียนคิดว่าปัญหานี้เกิดจากสาเหตุใด

- ก. ความอยากได้
- ข. รักเพื่อนมาก
- ค. ขาดสติถูกเพื่อนชักชวนไปในทางที่ผิด
- ง. ก้อยเป็นคนใจง่าย

๑๗. นักเรียนอ่านเรื่องแล้วมีความคิดเห็นอย่างไร

- ก. สงสาร
- ข. สงสารและเห็นใจ
- ค. ก้อยตัดสินใจทำถูกต้องแล้ว
- ง. ทำอะไรที่คิดว่านี่ไม่ได้

๑๘. ถ้านักเรียนเป็นก้อยจะแก้ปัญหอย่างไร

- ก. ทิ้งทุกอย่างแล้วหนีเอาตัวรอด
- ข. ปรึกษาปัญหากับสามี
- ค. ชวนเพื่อนไปขายยาเสพติด
- ง. ปรึกษาคคนที่เข้าใจและไว้ใจได้เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา

๑๙. คำไปนั่งดื่มในสถานที่แห่งหนึ่ง มีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น คำไม่ทันระวัง จึงถูกทำร้ายอาการสาหัส นักเรียนคิดว่าคำประพฤติดตามอบายมุขข้อใด

- ก. เทียวดูการละเล่น
- ข. เทียวยามวิกาล
- ค. ดัดการพนัน
- ง. เกียจคร้านการทำงาน

๒๐. พฤติกรรมใดตรงกับคำว่า “ความเกียจคร้าน”

- ก. แงงขอมทำงานนอกเวลา
- ข. ใจทำงานแบบหนักเอาเบาสู
- ค. ขาวไม่ชอบทำงานบ้าน
- ง. แม้หัวหน้าจะคู่ค่าแต่แดงก็อดทน

เฉลยข้อทดสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องอบายมุข ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๑. ข	๒. ง	๓. ง	๔. ข	๕. ก
๖. ง	๗. ก	๘. ข	๙. ก	๑๐. ง
๑๑. ก	๑๒. ง	๑๓. ก	๑๔. ก	๑๕. ข
๑๖. ก	๑๗. ข	๑๘. ง	๑๙. ข	๒๐. ก

ภาคผนวก ค
แผนการจัดการเรียนรู้

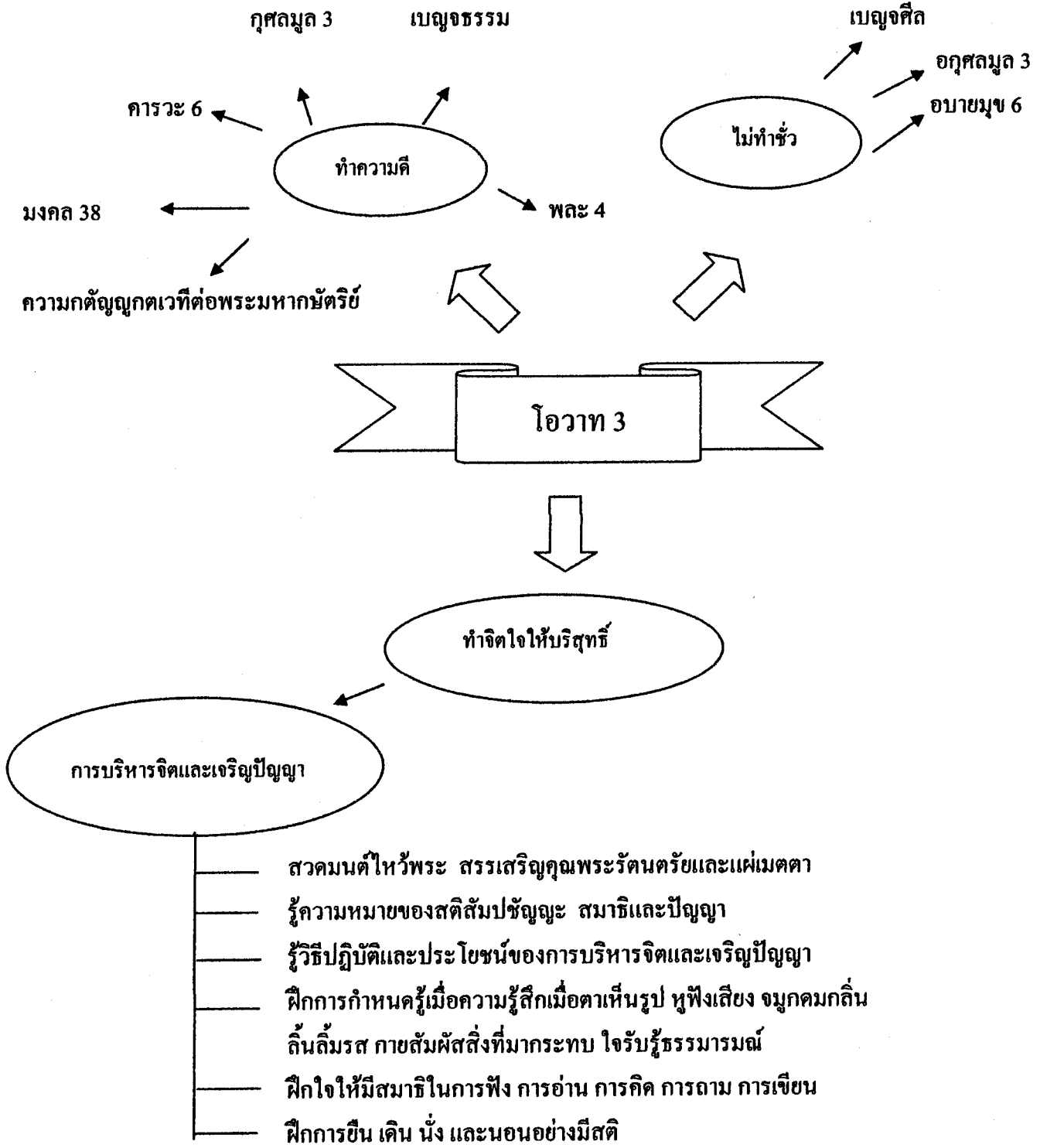
- หน่วยการเรียนรู้
- สาระการเรียนรู้ ศาสนา ศิลปกรรม และจริยธรรม
- แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ แผนที่ 1-6

หน่วยการเรียนรู้

หน่วยประสบการณ์	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
หลักธรรมคำสอนโลก โอวาท 3 1. ไม่ทำชั่ว 2. ทำความดี 3. ทำจิตใจให้บริสุทธิ์	1. ไม่ทำความชั่ว - เบญจศีล - อบายมุข 6 - อกุศลมูล 3	10
	2. ทำความดี - เบญจธรรม - กุศลมูล 3 - พละ 4 - การวระ 6 - กตัญญูกตเวทิต่อพระมหากษัตริย์ - มงคล 38	10
	3. ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ - การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	10

หมายเหตุ หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ทดลองจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ เรื่อง อบายมุข 6

สาระการเรียนรู้ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

แผนการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่ 1

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 6
 ชื่อแผน อบรม 6 เรื่อง การคิดสุรา และของมีนเมา เวลา 2 ชั่วโมง
 ใช้สอนวันที่ 19 เดือนสิงหาคม 2551

1. สาระสำคัญ

การเสพสุราของมีนเมาต่างๆ ทำให้เกิดผลเสียต่อร่างกาย ทรัพย์สินและเกิดการทะเลาะวิวาท เสียชื่อเสียง และทำให้สติปัญญาเสื่อมถอยลง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของสุราและสิ่งมีนเมาต่าง ๆ ได้
2. ยกตัวอย่างสุราและสิ่งที่ทำให้เกิดอาการมีนเมาได้
3. บอกโทษของการดื่มสุราได้
4. วิเคราะห์ อภิปรายข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโทษของการเสพสุราและของมีนเมา
5. ตัดสินใจเลือกแนวทางที่ถูกต้อง และนำหลักแนวคิดดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
6. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการหลีกเลี่ยงการดื่มสุรา

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของสุราและสิ่งมีนเมา
2. โทษของการดื่มสุรา
3. แนวทางการปฏิบัติตนให้พ้นจากการดื่มสุรา

4. กระบวนการเรียนรู้

1. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมโยคะ ในท่านั่งบนเก้าอี้
 - ทำบริหารศีรษะ ดันคอ ท่าละ 10 ครั้ง ประมาณ 5 นาที
 - บริหารใบหน้า คลายเครียด
2. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 4.1 **ขั้นสร้างศรัทธา**

4.1.1 ครูสนทนาถึงการแต่งกายของครูและนักเรียนว่ามีความสำคัญอย่างไร การแต่งกาย
 ย่อมทำให้บุคคลที่พบเห็นรู้สึกน่าเชื่อถือ

4.1.2 สทนทนาซักถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในห้องเรียนด้วยความเป็นกันเอง เต็มใจ เมื่อนักเรียนซักถามไม่แสดงอาการ ไม่พอใจต่อลูกศิษย์เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกศิษย์

4.2 ชั้นศึกษาดังคม

4.2.1 สทนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์ ประเพณีบุญพระเวสสันดร ในเดือน 4 ตั้งแต่ปีที่ผ่านมา และปีนี้ แล้วช่วยกันตอบคำถาม

- 1) กิจกรรมที่ทำมีอะไรบ้าง
- 2) ปัญหาที่พบ
- 3) สาเหตุของปัญหา
- 4) ผลที่เกิดขึ้น

4.2.2 ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา ผลที่เกิดขึ้น แนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา และให้เกิดคำจำกัดความของสุราและสิ่งมีนเมา พร้อมยกตัวอย่าง

4.3 ชั้นตอนเผชิญสถานการณ์ - อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์แล้วตอบคำถามด้วยวาจาบันทึกงานกลุ่มใบงานที่ 1

4.3.1 ครูเตรียมสถานการณ์สลากวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ งานบุญบั้งไฟ งานบวช งานแต่งงาน ให้นักเรียนจับสลาก และช่วยกันศึกษาสถานการณ์จากงานเทศกาลวันสำคัญดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนนักเรียนอาสาสมัครเป็นหัวหน้ากลุ่ม นักเรียนที่เหลือเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

4.3.2 ช่วยกันวิเคราะห์เหตุการณ์ ข้อดี - ข้อเสียของเหตุการณ์

4.3.3 ข้อดีที่ควรยึดถือปฏิบัติ

4.3.4 ข้อเสียที่เห็นควรปรับปรุงและไม่เป็นผลเสียต่อชุมชน

4.3.5 ผลที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน

4.3.6 พร้อมกับศึกษาใบความรู้

4.4 ชั้นวิจารณ์ความคิด

4.4.1 แต่ละกลุ่มนำผลงานเสนอหน้าชั้นเรียน โดยใช้สมาชิกตรวจสอบผลที่เกิดแต่ละกลุ่ม เมื่อครบ 5 กลุ่ม ร่วมกันสรุปประโยชน์ โทษของสุรา และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้อิสระในการคัดเลือกจากตัวแทนกลุ่มนำเสนอ ครูคอยให้กำลังใจ คำแนะนำ และคำชมเชย

4.4.2 ศึกษาใบความรู้ที่ 2 ทำใบงานที่ 2 โดยใช้กลุ่มเดิม

4.5 ชั้นฝึกปฏิบัติ

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมโทษของสุรา และสิ่งมีนเมา แล้วช่วยกันเขียนกลอน คำขวัญ เกี่ยวกับผลเสียของการดื่มสุราและสิ่งมีนเมา รวมถึงข้อดีของการไม่ดื่มสุรา

4.6 ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่องเหตุการณ์สั้นๆ เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่เรียน และวาดภาพประกอบไม่ต้องระบายสี เขียนเข้าเล่มใช้ประกอบสื่อการเรียนให้แก่รุ่นน้อง

5. สื่อและอุปกรณ์

5.1 ภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์อุบัติเหตุ

5.2 ใบงาน ใบความรู้

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

6.6.1 สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

6.6.2 ตรวจใบงาน

6.6.3 ตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

6.2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

6.2.2 ใบงานที่ 1

7. บันทึกผลหลังการสอน

ผลที่เกิดจากการปฏิบัติแผนการสอน

การฝึกกิจกรรมโยคะก่อนเรียน 5 นาที ทำให้นักเรียนได้บริหารกล้ามเนื้อ นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย การสนทนาซักถามพูดถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับครูผู้สอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการฝึกรวบรวมข่าวสารยังต้องใช้เวลา เนื่องจากวางแผนแบ่งเวลาทำงานยังไม่เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล การนำเสนองานนักเรียนไม่กล้าแสดงออก ครูผู้สอนต้องคอยให้กำลังใจ

ปัญหาที่พบ

นักเรียนไม่ค่อยกล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก

แนวทางแก้ไข

การกระตุ้นการคิด ด้วยคำว่าไม่มีอะไรผิด ไม่มีอะไรถูก ทุกอย่างมีเหตุผลของตนเองเสมอ

ลงชื่อ

(นางฉหทัย ชนะกุล)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นผู้บริหาร

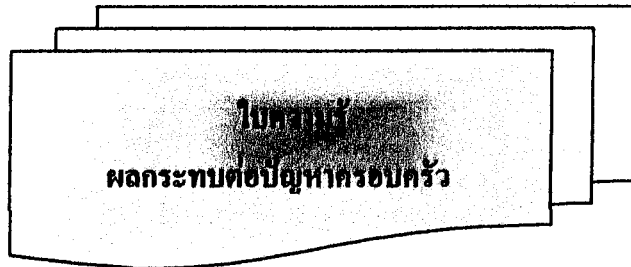
เป็นแผนการสอนที่มีขั้นตอนการนำเสนอที่แตกต่างจากเดิม ควรตั้งใจทำกิจกรรมตามขั้นตอน

ลงชื่อ

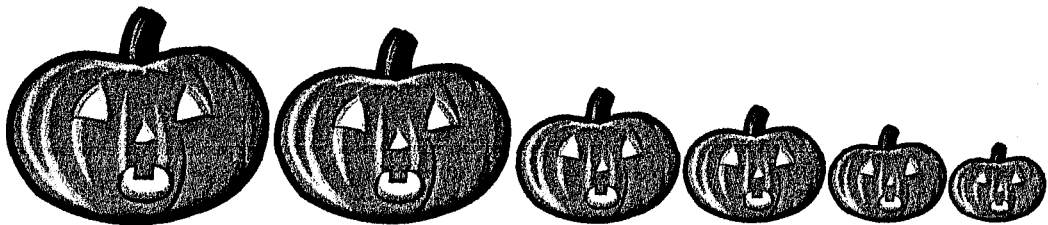
(นายสุรินทร์ แก่นแก้ว)

ผู้บริหาร

จากงานวิจัยของมูลนิธิเพื่อนหญิง เรื่องสุรา ในฐานะปัจจัยร่วมก่อความรุนแรง ในครอบครัว (ปี 2545) พบว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อให้เกิดปัญหาในครอบครัว 3 ด้าน คือ ปัญหาสุขภาพ การใช้ความรุนแรง และผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ดังนี้

1. ปัญหาสุขภาพ เช่น สมรรถภาพทางกายและใจลดลง เพราะบาดเจ็บทางร่างกาย จากการถูกทำร้าย อุบัติเหตุ ทะเลาะวิวาท และโรคภัยต่างๆ เป็นต้น
2. การใช้ความรุนแรงในครอบครัว การเผชิญหน้ากับการทะเลาะเบาะแว้ง ระหว่างพ่อ แม่ จากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น และเป็นปัญหาที่สำคัญต่อสังคมได้
3. ปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัว อันเนื่องมาจากปัญหาสุขภาพ และการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจได้ ตั้งแต่ไม่มีเงินเหลือจนกระทั่งเป็นหนี้

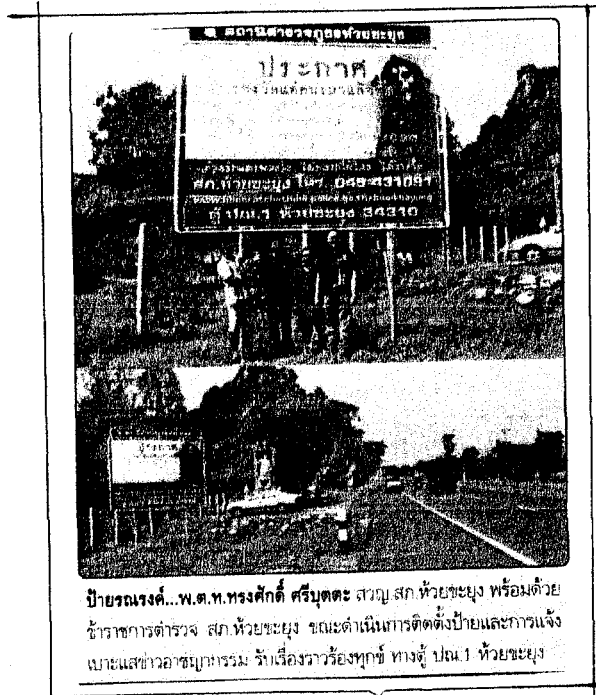
ใบความรู้ที่ 2 โทษของการดื่มสุรา

ผลกระทบต่อร่างกาย

1. ปากและลำคอ เหล้าจะไประคายเคืองชั้นเยื่อที่ละเอียดอ่อนในปาก และหลอดอาหาร มักจะเกิดอาการร้อนชู่เมื่อผ่านลงไปในลำคอ
2. ภาวะอาหารและลำไส้ เหล้านั้นจะมีผลต่อผนังชั้นนอกสุด จะทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร เกิดอาการอักเสบของเยื่อชั้นในสุดของกระเพาะ เหล้าจะไม่เป็นอุปสรรคกับการดูดซึมของสารอาหารบางชนิด เช่น วิตามินบี 6 บี 12 และอะมิโนแอซิด
3. ภาวะเลือด แอลกอฮอล์จะทำให้เซลล์เลือดเกาะเป็นก้อนเหนียว ทำให้การไหลเวียนช้าลง โลหิตจาง ลดการสร้างเม็ดเลือดแดง เม็ดเลือดขาวกลืนตัวช้าลง การแข็งตัวของเลือดช้าลง
4. ตับอ่อน แอลกอฮอล์ทำให้การสร้างอินซูลินขาดหายไปและทำให้เป็นเบาหวาน
5. ตับ แอลกอฮอล์ทำให้เซลล์ ตับถูกทำลาย และตับจะมีการสร้างพังผืดคล้ายแผลเป็นทำให้แข็งตัวขึ้น
6. หัวใจ แอลกอฮอล์ทำให้หัวใจบวมขึ้น เป็นเหตุให้การสะสมไขมันมากขึ้น การเผาผลาญช้าตามไปด้วย
7. ภาวะปัสสาวะและไต บวมขึ้นไม่สามารถยืดหยุ่นได้ ทำให้การทำงานของไตผิดปกติ
8. ต่อมเพศ ต่อมอัณฑะจะบวม ทำให้ความสามารถทางเพศลดลง ความรู้สึกลึกซึ้งของคอกจะถูกขัดขวาง
9. สมอง พิษแบบเฉียบพลัน ตามระดับแอลกอฮอล์ในเลือด พิษต่อสมองเรื้อรัง ขาดความรับผิดชอบ ความจำเสื่อม กดประสาท กดศูนย์หายใจ และควบคุมการไหลเวียนของโลหิตในสมอง ทำให้ถึงแก่ชีวิตได้

เอกสารประกอบใบความรู้ที่ 2 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น คนรักอุบล ประจำเดือนมิถุนายน 2551

๑. แหกโค้งชนคอหัก : ร.ล.ส.เทพรัตน์
 อุบลราชธานี ร้อยเวร สก.เมืองทองคำพิงค์ หนีเจ้าเดือน
 หักมุม วันที่ ๘.๖.๕๑. ฟ้า เทพบุตรชายคนโตไม่มีผู้เสียชีวิต
 บนถนนสายถนนของชาย-บ้านป่าดงคำ ครึ่งชั่วโมงได้ไป
 ฝึกซ้อมที่วัด โขดเสนาห์แห่งดงคำ เทศบาลตำบล สีโนเงิน
 ทะเบียน กคค. ๒๗๐๖๖๖ ๑๗๐ ขนสัตว์ขึ้นใช้ข้างถนน
 รถวิ่งช้า มีผู้เสียชีวิตคนที่ ๑ ศพ ทราบชื่อ นายทรงศักดิ์
 สีโหระ อายุ ๒๕ ปี สภ.พศ.พศ.อุบลราชธานี และ ทราบว่า
 ผู้คนปรารถนาจะช่วยเหลือจากถิ่นที่เสีย ด้วยความหวัง
 จะเสียชีวิตกันหากได้มุ่งหน้าขึ้นไปยังบ้านวังคำ.

จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2551

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามตามที่กำหนดให้พอสังเขป

1. เมื่อนักเรียนอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ แล้วมีความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนบอกสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์นี้

.....

.....

.....

.....

.....

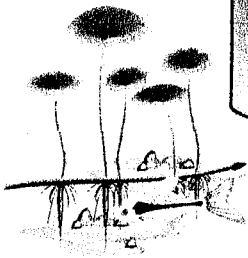
3. ให้นักเรียนบอกวิธีป้องกันที่จะไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

HYDROCOTYLE VERTICILLATA

ความรู้สำหรับครูสำหรับทำกิจกรรมข้อ 4.5

ครูสอนตามนักเรียน สนทนาซักถาม ตัวแทนกลุ่มนำเสนอแนวคิด

หลักแนวคิดในการเลือกแนวทางที่ถูกต้อง

1. ปรับแนวคิดต่อความสุขและความต้องการของชีวิตให้อยู่ในทางสายกลาง
2. ทำกิจกรรมส่งเสริมความสุขที่มีผลดีต่อสุขภาพกายและจิตใจ
3. เล่นกีฬาหรือทำงานอดิเรกเป็นประจำ
4. ถ้าไม่เคยดื่มก็ไม่ต้องลอง และควรปฏิเสธอย่างนุ่มนวล

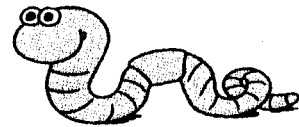
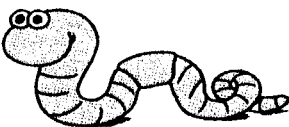
ถ้าติดสุราหรือมีปัญหาโรคจากสุรา ควรรีบเข้าบำบัดรักษาอย่างถูกต้อง

ควรช่วยนำแนวคิดนักเรียนสรุปตามใบความรู้ หากมีความเห็นเพิ่มเติมก็ควรเสนอแนะทันที

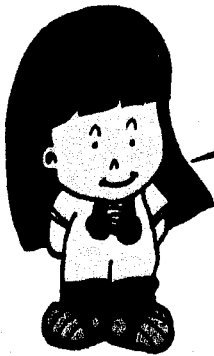
คำคมในการรณรงค์ หลีกเลี่ยงการดื่มสุรา

1. เลิกเหล้า หมคปัญหา นำพาชีวิตมีสุข
2. เลิกเหล้าวันนี้ เพื่อตัวเอง เพื่อครอบครัว เพื่อสังคม
3. เลิกเหล้าวันนี้ เพื่อชีวิตที่ดีกว่า
4. ดื่มแล้วขับ มีโอกาสถูกจับ ปรับ คุมประพฤติ

ที่มา: ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนบุหรืและสุรา กลุ่มควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำนักควบคุมโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวง

ใบความรู้ที่ 1

อบายมุข 6 คือ ทางแห่งความเสื่อม

ข้อที่ 1 การติดสุราและสิ่งมีนเมา หมายถึง การเสพของมีนเมา ซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่างๆ

1.1 ทรัพย์สินหมดไป	ใช้ทรัพย์สินในทางที่ไม่เกิดประโยชน์
1.2 ก่อการทะเลาะวิวาท	สร้างความวุ่นวายให้เกิดขึ้น
1.3 เป็นบ่อเกิดแห่งโรค	โรคที่เกิดจากการดื่มสุรา เช่น โรคตับ
1.4 เสียเกียรติ เสียชื่อเสียง	ขาดความนับถือจากคนอื่น
1.5 ทำให้ไม่รู้สีกาย	ทำสิ่งที่ไม่ดีได้โดยไม่รู้สีกาย
1.6 ทอนกำลังปัญญา	ลดประสิทธิภาพการแก้ปัญหา

	ใบงานที่ 2	
--	------------	--

วันปีใหม่

มีวัยรุ่นในหมู่บ้านรวมกลุ่มดื่มสุรา เพื่อฉลองเทศกาลปีใหม่ มีวัยรุ่น 14-15 ปี บางครั้งก็มีการทะเลาะวิวาท เกิดอุบัติเหตุขึ้นบ่อยๆ

วันสงกรานต์

มีกลุ่มคนหนุ่มสาวร่วมกันเล่นสาดน้ำในวันสงกรานต์ และมีชาวบ้านรวมกลุ่มรับประทานอาหาร ดื่มสุรา ทำบุญผ้าป่า ทอดผ้าป่าที่โรงเรียนและวัดมีมหรสพ มีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีการทะเลาะวิวาท และอุบัติเหตุ

งานบุญบั้งไฟ

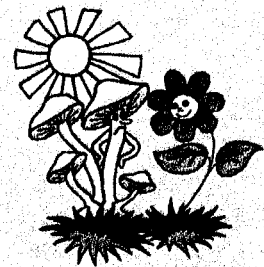
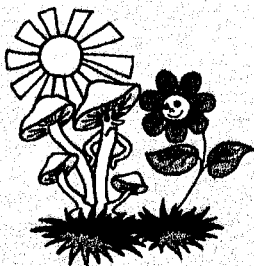
มีการรวมกลุ่มเป็นหมู่บ้านเพื่อจัดหาบั้งไฟเพื่อมาแข่งขันกัน ถ้าบั้งไฟกลุ่มไหนระเบิด ก็จับกันลงโคลน และจะขาดไม่ได้คือมีการดื่มเหล้าในหมู่บ้านเกือบทุกหลังคาเรือน จะมีการทำอาหาร ขนม ไข่รับเลี้ยงแขกที่มาเที่ยวงานบุญบั้งไฟ มีการแต่งกายชุดแฟนซีชุดต่างๆ

งานบวช

มีการเตรียมอาหาร ไข่เลี้ยงแขกและญาติที่มาช่วยงาน ขนม และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

งานแต่งงาน

มีบัตรเชิญญาติมิตร มาร่วมงาน มีการร่วมรับประทานอาหาร สุรา และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

แผนการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่ 2
กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อแผน อบรมฯ 6 เรื่อง ขอบที่วัยยามวิกาล เวลา 2 ชั่วโมง
ใช้สอนวันที่ 20 เดือนสิงหาคม 2551

1. สาระสำคัญ

การเที่ยวกลางคืน เป็นที่มาของเรื่องเดือดร้อนเป็นอันมาก เป็นที่ระแวงสงสัย เป็นเป้าหมายในเรื่องไม่ดี ขาดการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัวย และทำให้เสียทรัพย์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์พฤติกรรมของเหตุการณ์ ผลที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง ต่อสังคมได้
2. คาดคะเนเหตุการณ์อย่างมีเหตุผล
3. เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา

3. สาระการเรียนรู้

1. การเที่ยวกลางคืนมีผลเสียที่เกิดขึ้นทั้ง ต่อตนเองและสังคม
2. แนวทางในการพัฒนาตนเองไม่ให้เป็นบุคคลที่ขอบเที่ยวกลางคืน

4. กระบวนการเรียนรู้

1. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมโยคะ เพื่อเป็นการฝึกสมาธิ ทบทวน การบริหารคอ ศีรษะ ไบหน้า ฝึกทำบริหารการอ่อนตัว ในท่าขึ้น ท่าลง 10 ครั้ง ประมาณ 5 นาที

2. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 ชั้นสร้างศรัทธา

สนทนา ชักถามทุกข์สุขของนักเรียนในชั้นเรียน เหตุการณ์ที่น่าประทับใจ สิ่งที่ต้องปรับปรุง การศึกษาต่อการคบเพื่อนในขณะเข้าสู่วัยรุ่น ปัญหาที่น่าเป็นห่วง สำหรับวัยรุ่นปัจจุบัน คือ การเที่ยวเวลากลางคืน

4.2 ชั้นศึกษาสังคม

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- สถานที่ท่องเที่ยวกลางคืนมีอะไรบ้าง
- ปัญหาที่พบขณะไปเที่ยวกลางคืน คืออะไรบ้าง
- ผลเสียที่เกิดขึ้นหลังจากมาเที่ยวกลางคืน

- นักเรียนทำลงในใบงานที่ 1

4.3 ขั้นตอนเผชิญสถานการณ์

4.3.1 แดงได้รับราชการมาเป็นเวลา 5 ปี แดงชอบเที่ยวหาความสุขให้ตัวเอง เดือนละ 2 ครั้ง ถ้าใช้จ่ายหมดไปกับการเที่ยวกลางคืน ที่เหลือก็มอบให้กับภรรยาใช้จ่ายในครอบครัว โดยไม่มีเงินเหลือเก็บออม ต่อมาอีกไม่นานเมื่อภรรยาประสบอุบัติเหตุ ทำให้ครอบครัวต้องประสบปัญหา รายจ่าย และปัญหาอื่นๆ ตามมา

4.3.2 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่มตามความพอใจ โดยครูคัดเลือกหัวหน้ากลุ่มไว้ 6 คน นักเรียนเข้ากลุ่ม และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวคนละ 5 ข้อ

4.4 ขั้นวิจารณ์ความคิด

4.4.1 ทุกกลุ่มนำเสนอแผน ความคิดเกี่ยวกับการเที่ยวกลางคืนตามใบงานที่ 1

4.4.2 แต่ละกลุ่มนำเสนอแนวคิด สมาชิกในกลุ่มพิจารณาคัดเลือก แนวคิดแนวทางในการแก้ไขปัญหามาในใบงานที่ 2

4.4.3 ดึงผลงานจากใบงานบนป้ายนิเทศในชั้นเรียน ให้ครูคอยให้กำลังใจและเพิ่มเติมเนื้อหา

4.5 ขั้นฝึกปฏิบัติ

ช่วยกันกำหนดคำที่เกี่ยวกับเนื้อหา การเที่ยวกลางคืน แล้วให้นักเรียนช่วยกันเขียนเล่าเรื่องราว จากคำที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง(สมบัติ, ระวัง, เทียว, กลางคืน, เดือดร้อน, ข่าวดือ, ชอบ, รักษา, ใส่ความ)

4.6 ขั้นสรุป

วิเคราะห์งานเขียนในหัวข้อต่อไปนี้

4.6.1 เหตุการณ์

4.6.2 ข้อขัดแย้ง

4.6.3 จุดจบ

4.6.4 ข้อคิดนักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติที่ตนเองเขียนขึ้น กลุ่มละ 5 นาที

5. สื่อและอุปกรณ์

5.1 ใบงานที่ 1

5.2 ใบงานที่ 2

5.3 สถานการณ์

5.4 กระดาษ

5.5 ป้ายนิเทศ

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

6.6.1 ตรวจสอบผลงานในใบงานที่ 1

6.6.2 ตรวจสอบผลงานในใบงานที่ 2

6.6.3 สังเกตการณ์การทำงานกลุ่ม

6.6.4 สังเกตการณ์ร่วมกับการแสดงบทบาทสมมติ

6.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

6.2.1 แบบบันทึกการตรวจสอบผลงาน 1 นิทาน

6.2.2 แบบบันทึกการสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน

6.2.3 แบบสังเกตบทบาทสมมติ

7. บันทึกผลหลังการสอน

ผลที่เกิดจากการปฏิบัติแผนการสอน

การปฏิบัติกิจกรรมที่บริหารน้มนบนเก้าอี้ในแผนที่ 1 และทำอ่อนตัวในทำขึ้นทุกคนตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม จากการสอบถามนักเรียนพบว่านักเรียนชอบการบริหารคลายเครียด การตอบคำถามในชั้นศึกษา สังคม นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นพูดคุย กิจกรรมแบ่งกลุ่มยังต้องใช้เวลาเพราะนักเรียนเลือกที่จะอยู่กับเพื่อนที่เรียนเก่งด้วยกัน ครูต้องอธิบายถึงเพื่อนร่วมงาน บางครั้งก็เลือกได้ บางครั้งก็เลือกไม่ได้ เราจะต้องรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมชั้นเผชิญสถานการณ์ยังต้องใช้เวลาและใจเย็น การให้กำลังใจ และการเสริมแรงให้กับนักเรียน กิจกรรมการนำเสนอให้นักเรียนยังต้องได้รับการฝึกฝนให้ดีขึ้น

ปัญหาที่พบ

กิจกรรมการนำเสนอข้อมูล นักเรียนบางกลุ่มยังไม่ค่อยกล้าที่จะพูด แต่นักเรียนบางกลุ่มก็ทำได้ดี

แนวทางแก้ไข

ควรฝึกการนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้บ่อยในสาระอื่นด้วยและกิจกรรมที่นำเสนอควรจัดให้หลากหลาย และใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการนำเสนอด้วย

ลงชื่อ

(นางณัททัย ชนะกุล)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นผู้บริหาร

เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนทักษะความคิด ควรทำกิจกรรมซ้ำบ่อยๆจะได้เกิดความชำนาญ

ลงชื่อ

(นายสุรินทร์ แก่นแก้ว)

ผู้บริหาร

ใบความรู้ที่ 1 สถานการณ์

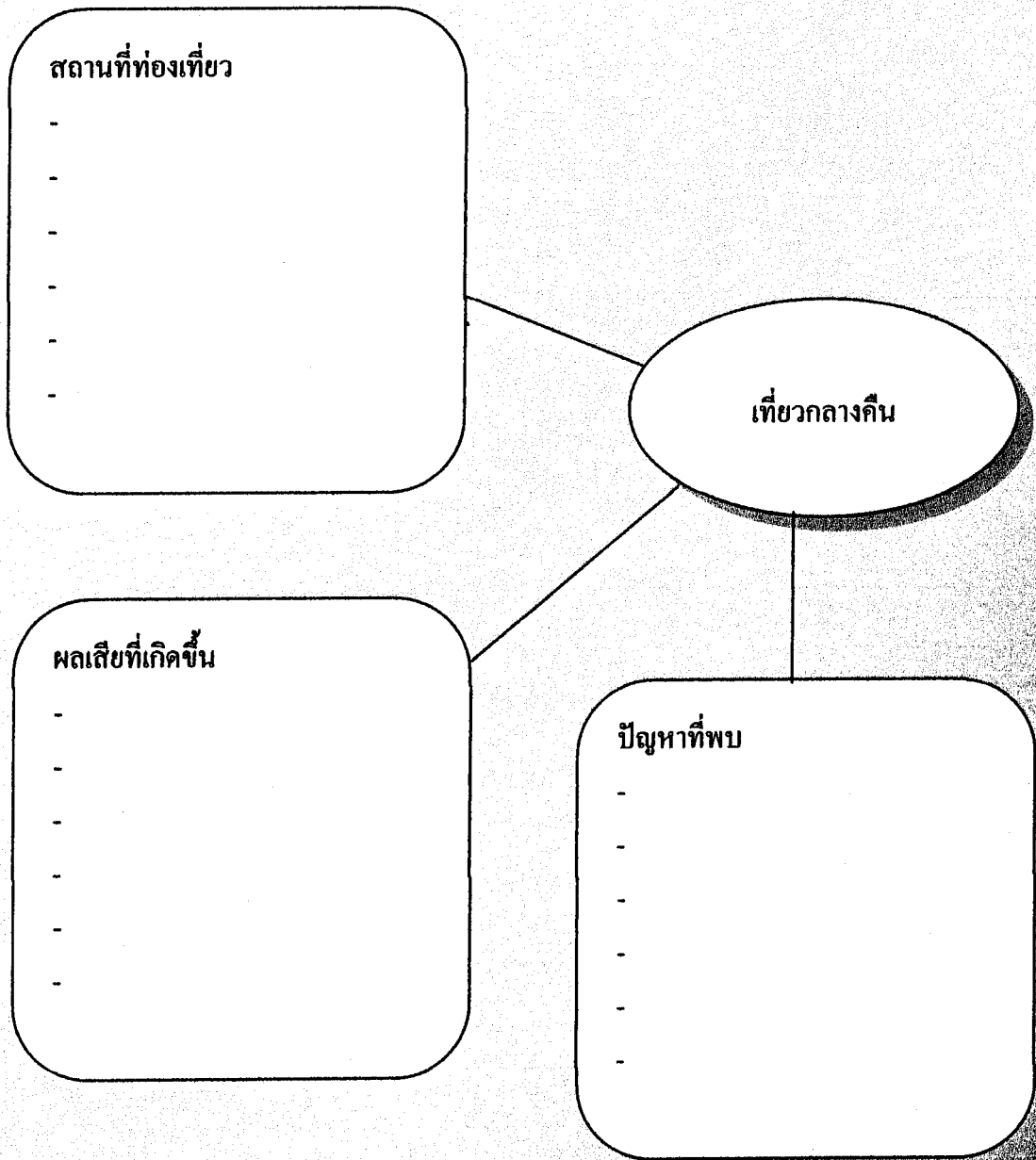
แดงมีอาชีพรับราชการมาเป็นเวลา 5 ปี แแดงชอบเที่ยวหาความสุขใส่ตัวเอง เดือนละ 2 ครั้ง ค่าใช้จ่ายหมดไปกับการเที่ยวกลางคืน ที่เหลือก็มอบให้ ภรรยาใช้จ่ายในครอบครัว โดยไม่มีเงินเหลือเก็บออม ต่อมาอีกไม่นานเมื่อ ภรรยาประสบอุบัติเหตุ ครอบครัวต้องประสบปัญหารายจ่าย และปัญหา อื่นๆ ตามมา

ใบงานที่ 1

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ช่วยกันตอบคำถามให้ถูกต้อง

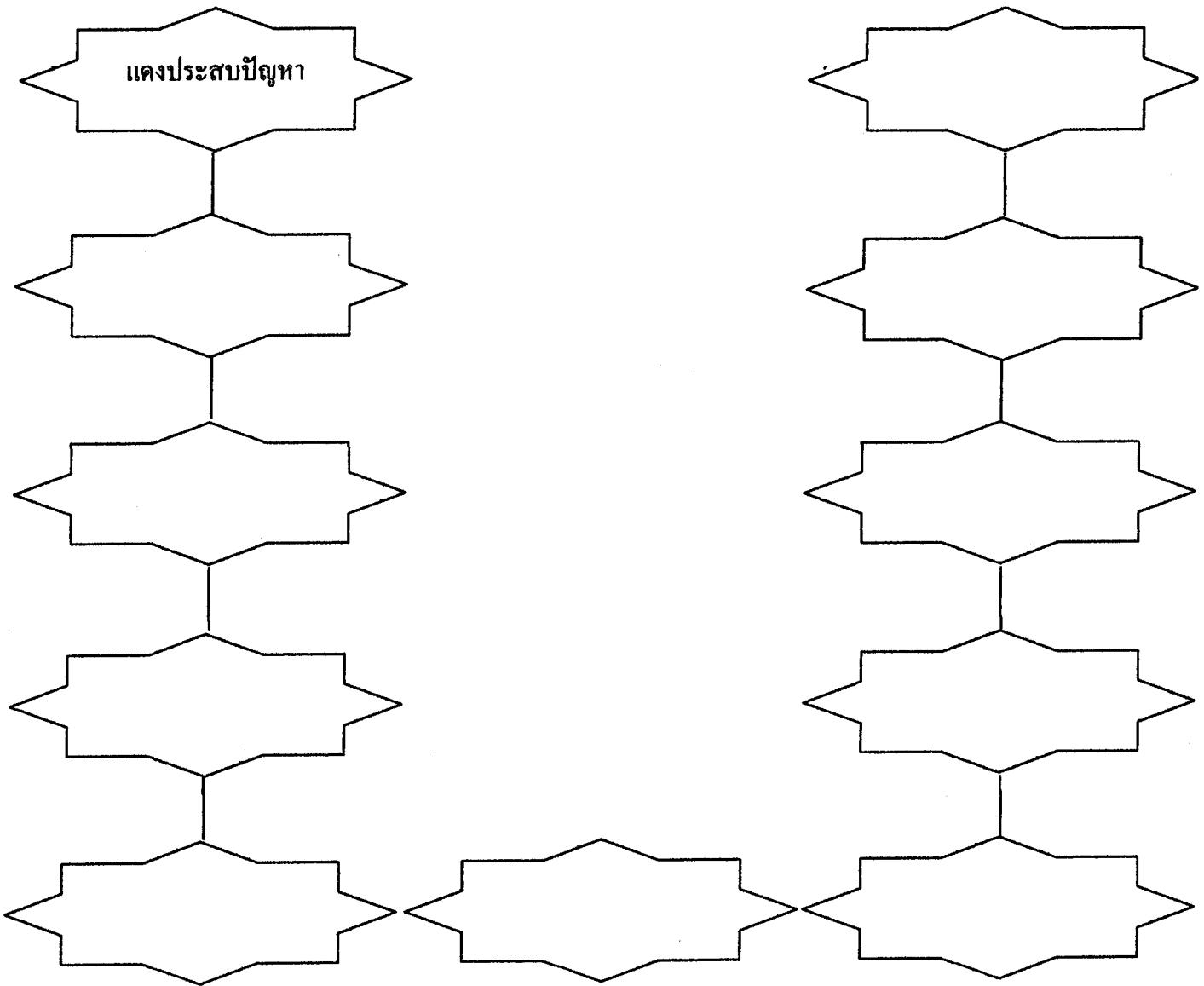
ใบงานที่ 2

ให้นักเรียนเขียนแผนผังเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อไปอย่างไร

ชื่อกลุ่ม ชั้น

วันที่

แบบบันทึกการตรวจผลงาน

เรื่อง.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง : ให้เขียนคะแนน 1, 2, 3 ลงในช่อง รายการการประเมินที่กำหนด

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการที่ตรวจผลงาน						สรุปผลการประเมิน
		รายละเอียดเนื้อหา	ความสะอาดเรียบร้อย	ตรงตามเวลา	ลายมืออ่านง่าย	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง	รวมคะแนน	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดีมาก
- 2 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดี
- 1 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้

แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของนักเรียน

กิจกรรมที่สังเกต คือ.....วันที่สังเกต...../...../.....

ชื่อกลุ่ม

สมาชิก1).....2).....3).....

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ที่	รายการพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
		ดี (3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง (1)
1	มีการวางแผนก่อนทำงาน			
2	สมาชิกในกลุ่มทำหน้าที่ทุกคน			
3	ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้ตกลงกัน			
4	ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด			
5	ผลงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนด			
6	ประยุกต์ดัดแปลงการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีที่สุด			
7	สามารถให้คำแนะนำกลุ่มอื่นๆ ได้			

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมิน

- 16 - 21 = ดี
- 12 - 15 = พอใช้
- 0 - 11 = ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่ 3
กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อแผน อบายมุข 6 เรื่อง ขอบเที่ยวดูการละเล่น เวลา 2 ชั่วโมง
ใช้สอนวันที่ 21 เดือนสิงหาคม 2551

1. สาระสำคัญ

การเที่ยวดูการละเล่น หากไม่รู้จักแบ่งเวลา จะทำให้เกิดผลเสียต่อหน้าที่การงาน และเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ เราจึงควรจัดสรรเวลาที่จะดู เพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียด จะได้ไม่เกิดโทษต่อตนเอง และผู้อื่น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ที่ขอบเที่ยวดูการละเล่นได้
2. บอกผลเสียที่เกิดจากนิสัยขอบเที่ยวดูการละเล่นได้
3. สามารถเลือกแนวทางการปฏิบัติในการดูการละเล่นให้ถูกต้องเหมาะสม

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการขอบเที่ยวดูการละเล่น
2. โทษของการเที่ยวดูการละเล่น
3. แนวทางปฏิบัติในการดูการละเล่นที่เหมาะสม

4. กระบวนการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติกิจกรรมโยคะ (5-10 นาที)

คัดคนแก่นั่นหน้าอกโดยยืนตัวตรง ยกขาขวาขึ้น ไขว้ไว้บนหน้าเข้าซ้าย ยก 2 มือประคองคาง หายใจเข้าลึกๆ พร้อมยืดไหล่และอกขึ้น หายใจออกพร้อมผ่อนไหล่และอกลงตามปกติ (ทำซ้ำ 3-5 ครั้ง แล้วสลับข้างทำเหมือนเดิม)

4.1 ชั้นสร้างศรัทธา

แจกแบบประเมินกิจกรรมประจำวัน (10 นาที)เสร็จแล้วให้นักเรียนวิเคราะห์กิจกรรมที่ใช้เวลา มากที่สุด น้อยที่สุด ในแต่ละวัน

4.1.1 กิจกรรมที่ใช้เป็นประโยชน์หรือไม่

4.1.2 เราใช้เวลาทำกิจกรรมใดมากเกินไป

4.1.3 ครอบคลุมตัวอย่าง คุณค่าของเวลา หากเราใช้ให้เกิดประโยชน์ จะส่งผลดีต่อปัจจุบัน และอนาคต

4.1.4 นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

4.1 ชั้นศึกษาดังคม

4.1.1 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5-6 คน

4.1.2 เสนอสถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับการเที่ยวดูการละเล่นพร้อมกับศึกษาในความรู้ที่ 1

4.1.3 นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว ในใบงานที่ 1

4.1.4 นำเสนองานหน้าชั้น โดยเลือกหัวข้อ 1,2,4 ช่วยกันสรุป ครูคอยเพิ่มเติม

4.3 ชั้นระดมเผชิญสถานการณ์

นำข้อ 3 ในใบงานที่ 1 ของแต่ละกลุ่ม นำเสนอและเขียนเหตุการณ์ ติดไว้หน้ากระดาน

4.4 ชั้นวิจารณ์ความคิด

นักเรียนและครูร่วมกันอภิปราย ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ ว่า สอดคล้องกับการตัดสินใจแก้ปัญหา แต่ละกลุ่มหรือไม่

4.5 ชั้นฝึกปฏิบัติ

4.5.1 ศึกษาแบบประเมินกิจกรรมประจำวันอีกครั้ง

4.5.2 ข้อกิจกรรมใด ควรปรับปรุงเพราะเหตุใด

4.5.3 มีวิธีการทำอย่างไร

4.5.4 สรุปเป็นข้อควรปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละวัน

4.6 ชั้นสรุป

ให้นักเรียนเขียนความประทับใจ ในกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ 1 เหตุการณ์ ในรอบ สัปดาห์ที่ผ่านมา ความยาวไม่เกิน 10 บรรทัด

5. สื่ออุปกรณ์

5.1 ภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์อุบัติเหตุ

5.2 ใบงาน ใบความรู้

5.3 แบบประเมินกิจกรรม

6. การวัดการประเมินผล

6.1 วิธีวัดและประเมินผล

6.1.1 สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

6.1.2 ตรวจสอบผลงานในใบงาน

6.2 เครื่องมือวัดและประเมินผล

6.2.1 แบบประเมินกิจกรรม

6.2.2 แบบบันทึกการตรวจสอบผลงาน

6.2.3 แบบสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรม

7. บันทึกหลังการสอน

ผลที่เกิดจากการปฏิบัติแผนการสอน

กิจกรรมสำรวจเวลาในใบงานการปฏิบัติมีปัญหาในการคิดคำนวณเวลา เนื่องจากนักเรียนเกิดการเข้าใจผิดเกี่ยวกับการคำนวณเวลาเป็นนาที จึงต้องชี้แจงการทำกิจกรรมสำรวจเวลา การจัดกิจกรรมตามใบงานที่ 2 เหตุการณ์ที่กำหนด เป็นเหตุการณ์ที่สะเทือนใจ จุดประกายให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดการทำงานร่วมกันในกลุ่ม การนำเสนอบางกลุ่มทำได้ดีบางกลุ่มก็ทำได้อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ผลงานนักเรียนที่นำเสนอทำได้ดี แต่ต้องได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติม

ปัญหาที่พบ

คำสั่งในกิจกรรมไม่ชัดเจน

แนวทางแก้ไข

ควรมีคำชี้แจงที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้

ลงชื่อ

(นางณห์ทัย ชนะกุล)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นผู้บริหาร

ทุกกิจกรรมในแผนเป็นเหตุการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน ผู้เรียนควรจะเห็นคุณค่าความสำคัญของ
เหตุการณ์ใกล้ตัว ครูผู้สอนควรตั้งใจประเมินผลกิจกรรมจะดีมาก

ลงชื่อ

(นายสุรินทร์ แก่นแก้ว)

ผู้บริหาร

แบบประเมินกิจกรรมประจำวัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบันทึกเวลาที่ใช้ทำกิจกรรมตามความเป็นจริง

ที่	รายการ	เวลาที่ใช้	
		ชั่วโมง	นาที
1	กิจกรรมตอนเช้า		
	- ตื่นนอน		
	- อาบน้ำ		
	- แต่งตัว		
	- รับประทานอาหาร		

	- เดินทางมาโรงเรียน		
	- เรียนหนังสือ		
	- อ่านหนังสือ		
	- ดูโทรทัศน์		
	- เล่นกีฬา		
- กิจกรรม.....	
- เดินทางกลับบ้าน			
กิจกรรมตอนเย็นที่บ้าน			
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
รวมเวลาที่ใช้ใน 1 วัน			

ใบความรู้

บทคัดย่อเกี่ยวกับความละเอียด

1. เสียงาน

- ก. ไปเที่ยวงานทำให้ทำการบ้านไม่เสร็จ ง่วงนอน
- ข. ทำงานไม่ครบตามที่ได้รับมอบหมาย

2. เสียเวลา

การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อ่านหนังสือ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

3. ขี้บ่น, รำคาญใจ

การติดตามศิลปิน บุคคลที่ตนเองชอบ หลงไหล คลั่งใคล้ ติดตามการแสดงไปทุกที่ เสียค่าใช้จ่ายโดยไม่เกิดประโยชน์

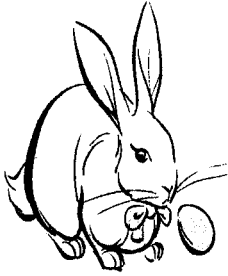
4. มีงานที่ไหนไปทีนั้น

ไปเที่ยวดูการละเล่นจนไม่มีเวลาพักผ่อน ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ

5. เกิดการทะเลาะวิวาท อาจได้รับอันตราย

อาจทำให้ได้รับอันตรายจากการทะเลาะวิวาทในงาน บางคนอาจบาดเจ็บถึงกับเสียชีวิตได้

กิจกรรมที่ 4

1. เมื่อฟัง/อ่านนิทานนักเรียนมีความรู้สึกร่างอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าสาเหตุข้อขัดแย้งเกิดมาจากอะไร

.....

.....

.....

.....

3. ข้อคิดที่นักเรียนได้จากนิทานคือ

.....

.....

.....

.....

.....

4.1.2 สนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบัตรคำ 3 บัตรคำให้นักเรียนตอบคำถาม โดยใช้
เหตุผลประกอบ

4.1.3 นักเรียนช่วยกันสรุปว่า ภัยที่เกิดขึ้นสิ่งใดเลวร้ายที่สุด เพราะเหตุใด ครูช่วยแนะนำ
เพิ่มเติม

4.2 ชั้นศึกษาสังคม

4.2.1 ครูถามคำถามกับนักเรียนด้วยคำถามดังนี้

- 1) พฤติกรรมใดบ้างที่ถือว่าเป็นการพนัน
- 2) การพนันเกิดขึ้นจากอะไร
- 3) การกีฬานำไปสู่การพนัน (มวย, บอล, กีฬาทุกประเภทและผลเสียที่เกิดขึ้นกับ

คนในสังคม)

4.2.2 นักเรียนช่วยกันอภิปรายผลเสียของกีฬา แล้วให้สรุปว่าจะเลือกปฏิบัติตน
อย่างไร เพราะเหตุใด ครูช่วยแนะนำเพิ่มเติม

4.3 ชั้นระดมเผชิญสถานการณ์

ให้นักเรียนอ่านข่าวเหตุการณ์จากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ วันที่ 9 กรกฎาคม 2551
เรื่องอัคคีภัยเหล็กโอลิมปิกเกมราวเหมือนฝัน ร่วมแสดงความคิดเห็นในใบงานที่ 1

4.4 ชั้นวิจารณ์ความคิด

นักเรียนเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามใบงานที่ 1 สรุปแนวคิด
แนวปฏิบัติ จากใบงานที่ 1 นำผลงานติดไว้กระดานหน้าห้องเรียน เพื่อนๆ และครูช่วยกันอ่านสรุป

4.5 ชั้นฝึกปฏิบัติ

ให้นักเรียนบันทึกเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน อาจได้ยินจากการพูด ฟัง อ่าน เกี่ยวกับการ
เล่นการพนัน คนละ 2 เหตุการณ์ ตามแบบลงในสมุดใบงานที่ 2

เหตุการณ์ที่ 1 ชื่อ.....
ใคร.....
ทำอะไร.....
ที่ไหน.....
อย่างไร.....
ผลที่เกิดจากการกระทำ.....

4.6 ชั้นสรุป

4.6.1 ครูเตรียมตัวสรุปหัวใจขนาดใหญ่คิดบนกระดาน

4.6.2 ให้นักเรียนเขียนข้อความส่งกำลังใจ ผู้ที่ติดการพนัน เชิญชวนให้เลิกเล่น
การพนัน

4.6.3 นำไปคิดรวมกันเป็น “ กิจกรรมร้อยใจเป็นหนึ่งเดียว ” บนรูปหัวใจที่ครูเตรียม
ไว้บนกระดาน

5. สื่ออุปกรณ์

5.1 ใบงานที่ 1

5.2 ใบความรู้ที่ 2

5.3 แบบบันทึกเหตุการณ์

5.4 รูปหัวใจสีขาว

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

6.1.1 ตรวจผลงาน

6.1.2 สังเกต การทำงานรายบุคคล

6.2 เครื่องมือวัดผล ประเมินผล

6.2.1 แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

6.2.2 แบบประเมินการตรวจผลงาน

7. บันทึกผลหลังการสอน

ผลที่เกิดจากการปฏิบัติแผนการสอน

กิจกรรมที่นักเรียนประทับใจ คือ การเขียนความในใจใส่ในรูปหัวใจสีขาวแล้วนำไปติดที่รูปหัวใจ
ที่มีขนาดใหญ่ที่ครูเตรียมไว้ นักเรียนชอบอ่านข้อความที่เพื่อนๆ เขียนกิจกรรมบันทึกเหตุการณ์ มีผลงานดี
นักเรียนส่งงานตรงเวลาตามที่กำหนดไว้

ปัญหาที่พบ

มีนักเรียนบางคนขออนุญาตไปซื้อหมึก

แนวทางแก้ไข

นักเรียนที่ไม่ได้ทำใบงานเนื่องจากข้อผิดพลาด ครูให้เลือกทำใบงานก่อนและหลังจากข้อผิดพลาด แต่นักเรียนมีความรับผิดชอบใบงานที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนเห็นความสำคัญของงานที่ทำ

ลงชื่อ

(นางฉัททัย ชนะกุล)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นผู้บริหาร

สถานการณ์ที่ยกตัวอย่างควรรนำเหตุการณ์กีฬาโอลิมปิกที่กำลังแข่งขันในปัจจุบันเข้ามาในบทเรียนด้วย

ลงชื่อ

(นายสุรินทร์ แก่นแก้ว)

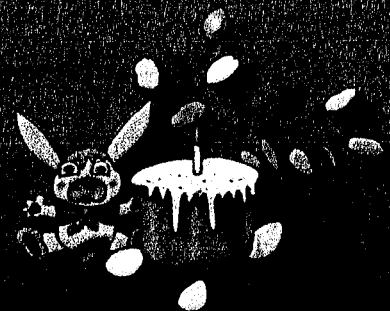
ผู้บริหาร

ใบความรู้ที่ 1

เมื่อนुकคถูกฉีพนั้นเข้าสิง หรือที่เรียกว่า ดิคการพนั้น จะต้องประสพกับเหตุการณั้ ดังต่อไปนี้

1. เมื่อขณะข้อมก่อนเวร ผู้แพ้ย้อมผูกพยาบาท ที่จะต้องเอาทรัพย์สินกลับมาให้ได้ เมื่อเล่นได้ทรัพย์สินอยากหยุดก็หยุดไม่ได้
2. เมื่อแพ้ก็เสียดายทรัพย์สินที่เสียไป กว่าารู้ตัวเมื่อเสียทรัพย์สินและอยากหยุดก็ต่อเมื่อทรัพย์สินนั้นหมดไป บางครั้งอาจก่อหนีมากมาย
3. ทรัพย์สินหมดไป รู้ตัวทรัพย์สินที่มีอยู่ก็หมดไป
4. ไม่มีคนยอมรับ ไม่ได้รับความไว้วางใจ
5. เป็นที่หมิ่นประมาทของเพื่อนฝูง เพื่อนๆ ลุถูกดูแคลน
6. ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้พบเห็น ไม่มีใครอยากคบหา เพราะกลัวจะถูกหลอก

เอกสารประกอบใบความรู้ แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4

อัปเดตคิดแหวก ไอติมปีกเกมส์ รายเท็มือนัน

ไอติม-ไอติมแรง
ใจปลุก-ทองคำ
แดนพิททวทุกคม
"เอ็ม-150" อัปเดตนักกีฬา
ไทยเพิ่มอีก ทลกดว่าเหรียญ
ทอง เหรียญเงิน และเหรียญ
ทองแดง ในไอติมปีกเกมส์
2008 รับ 1 ล้านบาท 5 แสน
บาท และ 3 แสนบาท ตาม
ลำดับทันที ★ มีต่อหน้า 28

จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2551

เอกสารประกอบใบความรู้ แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4

อัปเดตเนื้อหา ☆ ต่อจากหน้า 21

พร้อมกันนี้ยังมีรางวัลพิเศษเป็นทองคำ ได้เหรียญทองรับ 10 บาท เหรียญเงิน 5 บาท และเหรียญทองแดง 3 บาท แล้วยังช่วยที่ออกเล่มนี้มาให้ นักศึกษาทุกคนที่ได้ไปคุยกับทั้งเล่มแล้วรวม 8.8 แสนบาท

ภาคเอกชนยังทยอยอัปเดตนักกีฬาทีมชาติไทย ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 29 ระหว่างวันที่ 8-24 ส.ค.นี้ ที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน อย่างต่อเนื่อง ล่าสุดสมาคมกีฬาประเทศไทย รองประธานกรรมการบริหาร บริษัท โอลิมปิก จำกัด เป็นประธานแถลงข่าวโครงการ "เอ็ม-160 เซอร์วิซกีฬาไทยสู่ชัยชนะ...ไปถึงเกมส์"

พร้อมด้วยนายประธาน ไทยประสิทธิ์ รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท โอลิมปิก จำกัด พล.ต.จารึก อารีราชการาชัยน์ รองประธานและเลขาธิการคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยฯ พล.อ.ทวีป จันทร์โรจน์ นายสมาคมมวยสากลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย นางบุษยา บอดบาศฉย นายสมาคมยกน้ำหนักสมัครเล่นแห่งประเทศไทย นายพิณต์ ศรีวิกรม์ นายสมาคมเทควันโดแห่งประเทศไทย และ ศ.เจริญ วรธนะสิน นายสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยฯ รวมถึงนักกีฬาทีมชาติไทยที่ได้สิทธิ์ไปสู้ศึกโอลิมปิก 2008 ที่ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 6 อาคาร 8 บริษัท โอลิมปิก จำกัด เมื่อวันที่ 7 ก.ค.ที่ผ่านมา

นายธนพัฒน์กล่าวว่า สำหรับโครงการเอ็ม-160 หรือเอ็มทีอีรางวัลกับนักกีฬาที่ได้เหรียญรางวัลในโอลิมปิกเกมส์ครั้งนี้ โอลิมปิกทอง จะได้รับ 1,000,000 บาท เหรียญเงิน 500,000 บาท และเหรียญทองแดง 300,000 บาท พร้อมกันนี้ยังมีเงินรางวัลเอ็ม-160 ที่ออกเล่มนี้มาให้ นักกีฬาทุกคนที่ได้ไปคุยกับทั้งเล่มแล้วรวม 800,000 บาท อีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีรางวัลพิเศษให้เพิ่มอีกเป็นทองคำ เหรียญทอง จะได้รับ 10 บาท เหรียญเงิน 5 บาท และเหรียญทองแดง 3 บาท

พล.อ.ทวีปกล่าวว่า ในครั้งนี้มีนักกีฬาได้โควตา 8 คน กำลังฝึกซ้อมอยู่ที่ประเทศเยอรมัน ทุกคนมีความมั่นใจเต็มที่ ส่วนการเตรียมการทุกอย่างพร้อมแบบทุกด้าน ก็ขึ้นอยู่กับงานสนับสนุนต่างๆ เมื่อถึงตอนนั้นทุกอย่างน่าจะชัดเจนขึ้น โดยส่วนตัวอยากให้นักกีฬาไทยมีความผูกพันความสามัคคีของนักกีฬาไทย เนื่องจากการถือและเคารพธงชาติแล้ว ไม่ค่อยที่จะดีดหัวใจ ขณะนี้นายธนพัฒน์กล่าวว่า นักกีฬาทีมชาติได้โควตา 7 คน ซึ่งในส่วนของมวยหญิง 4 คน สถิติเราไม่แพ้ใครใคร่ ผู้ได้โควตาในไทย แต่เมื่อไปแข่งแข่ง ก็มีใจชัยหลายอย่าง จะพยายามทำได้ดีที่สุด

นายธนพัฒน์กล่าวว่า เพลย์บิลด์ได้โควตาไป 8 คน กีฬาเนี่ยแข่งกันแต่ระดับในเสียงรอบ เรื่องฝีมือไม่มีปัญหา นักกีฬาของเราไม่แพ้ใครใคร่ แต่ก็จะมีปัจจัยบ้างจะมีเรื่องบาดเจ็บเข้ามาหรือไม่ รวมถึงการจับสลากน้ำหนักสายก็มีส่วนสำคัญ อย่างไรก็ตาม นักกีฬาของเรามีโอกาสไม่น้อย ซึ่งสิ่งป้าไว้ว่าจะมี เหรียญทอง และ ศ.เจริญกล่าวว่าแบดมินตันได้โควตา 4 คน บุญศักดิ์ พลชนะ ชายเดี่ยว เป็นความหวังสูงสุด รองลงมาเป็นผู้หญิง ประเภทคู่คู่กับ ตรีนันท์ พุ่มทองคำ คู่ผสม และสถิตย์จิต พลชนะ หญิงเดี่ยวความสำคัญ แต่ก็ถือว่าไม่ใช่รางวัลง่ายแต่อย่างใด

จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2551

เอกสารประกอบใบความรู้ แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4

บันทึกย่อ

“ในคืนวันจันทร์”
 สุพรรณิ สมานพลา มี
 ลอยคำกุ่มพาราฟรังของ
 ไทย บรรจงออกคิวท่า
 คมนานได้ขยงน่นเข้า
 ก่อนเป็นฝ่ายเอาชนะ
 ชาติ กอก ทิมง คู่ต่อสู้
 จากฮ่องกง ไปได้ 5 - 3
 แกรม ด้วยสตอร์ 31-39,
 39-7, 50-0, 43-31,
 35-35, 15-48, 37-6,
 42-15 คะแนน ในการ
 แข่งขันสนุกเกอร์รายการ
 6 แคนงานชาติ วันแรก
 ที่ โรงแรมมณเฑียร
 ริเวอร์ไซด์ เมื่อ 8 ก.ค.

จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2551

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง : จงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่กำหนดให้

บุคคลในข่าวมีใครบ้าง

.....

.....

.....

นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์อย่างไร

.....

.....

.....

นักเรียนต้องปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะมีโอกาสได้รับรางวัล

.....

.....

.....

ศึกษาใบความรู้ที่ 1 ก่อนนะคะ

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกเหตุการณ์ลงในแบบที่กำหนดให้

เหตุการณ์ที่ 1 ชื่อ.....
 ใคร.....
 ทำอะไร.....
 ที่ไหน.....
 อย่างไร.....
 ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ.....

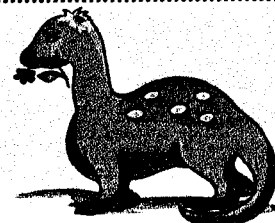
ถ้านักเรียนเป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์จะปฏิบัติตนอย่างไร

.....

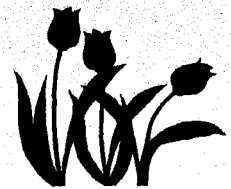
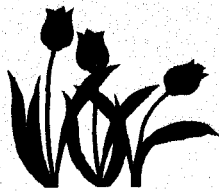
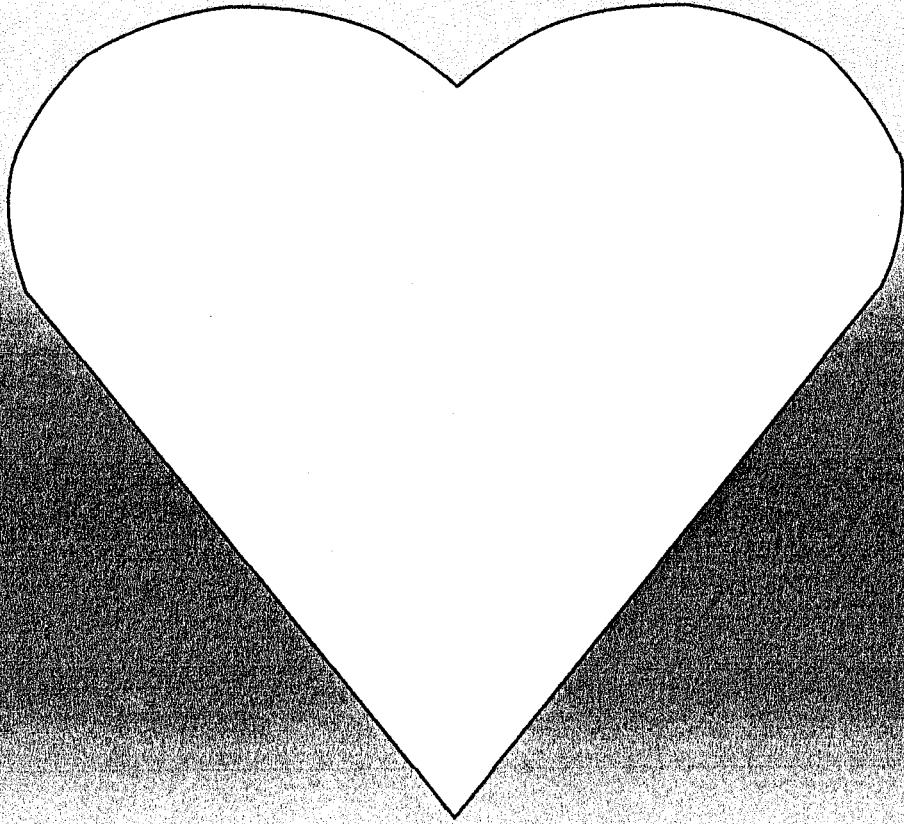
เหตุการณ์ที่ 2 ชื่อ.....
 ใคร.....
 ทำอะไร.....
 ที่ไหน.....
 อย่างไร.....
 ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ.....

ถ้านักเรียนเป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์จะปฏิบัติตนอย่างไร

.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนให้กำลังใจคนที่หลงทางผิติดการพนัน เพื่อเป็นกำลังใจให้เขา
ปรับปรุงตนเองให้เป็นคนดี

แผนการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่ 5
กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อแผน อบายमुख 6 เรื่อง การคบคนชั่วเป็นมิตร เวลา 2 ชั่วโมง
ใช้สอนวันที่ 25 เดือนสิงหาคม 2551

1. สาระสำคัญ

เพื่อน คือ บุคคลที่เราให้ความไว้วางใจ การคบเพื่อนจะทำให้เกิดผลดี ถ้าเราได้คนที่จริงใจ และปรารถนาดี หากเราคบเพื่อนไม่ดี อาจชักนำไปในทางที่เสื่อมเสีย เราจึงควรระมัดระวังในการคบเพื่อน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์คุณลักษณะคนชั่วทั้ง 6 ประเภทได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกผลเสียของการประพฤติกชั่วได้
3. เพื่อหาแนวทางปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงคนชั่วทั้ง 6 ประเภท

3. สาระการเรียนรู้

เพื่อนที่เรารู้จักมีทั้งคนดีและคนไม่ดี เพื่อนที่ควรหลีกเลี่ยงที่จะนำเราไปในทางที่ไม่ดีควร ระมัดระวังมี 6 ประเภท คือ นักการพนัน นักเลงผู้หญิง นักเลงสุรา นักลวงของปลอม นักหลอกลวง นักเลงหัวไม้

4. กระบวนการเรียนรู้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมโยคะ (5-10 นาที)

ตัดต้นแก้วฉันทมาต, ฉมเช่า, ฉมขา, ฉมห้าอก โดยการยืนตัวตรงงอเข้าซ้าย ใช้มือซ้ายจับข้อเท้า ซ้ายทางด้านหลัง หายใจเข้าลึกๆ ยืดตัวขึ้นเต็มที่ กลั้นลมหายใจ แล้วค่อยๆ ผ่อนลมหายใจออก พร้อมกับ ย่อเข้าขวาลงเล็กน้อย มือขวาจับเข้าขวาให้การทรงตัวที่สมดุล แล้วพยายามเหยียดเท้าซ้ายไปข้างหลัง ทั่วๆ ที่ มือยังจับข้อเท้าอยู่ หน้ามองตรง แล้วสลับข้างทำซ้ำ

4.2 ชั้นศึกษาสังคม

4.2.1 ครูกับนักเรียนสนทนาถึงธรรมชาติของมนุษย์ จะอยู่คนเดียวไม่ได้ คนเราเกิดมา ต้องมีเพื่อน เพื่อนในวัยเด็ก วัยเรียน เพื่อนบ้าน เพื่อนเป็นบุคคลที่เราต้องคบใกล้ชิดสนิทสนม บางครั้งเราสามารถเลือกคบเพื่อนได้ บางเวลาเราจำเป็นต้องทำงานร่วมกับคนที่เราไม่พอใจ ฉะนั้นเราจึงควร ระมัดระวังในการคบเพื่อน

4.2.2 ให้นักเรียนบันทึกในแบบบันทึกความรู้สึกที่มีต่อเพื่อนในใบงานที่ 1

4.3 ชั้นเผชิญสถานการณ์

นักเรียนอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 มิถุนายน 2551
ผิวเมีย และเพื่อนคู่แสบ ร่วมมือกันขโมยเงินผ้าป่าตามวัด

แล้วตอบคำถามด้วยวาจา

1. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อได้รับทราบข่าวนี้
2. การกระทำของคนในข่าวเหมาะสมหรือไม่เพราะเหตุใด
3. นักเรียนอยากบอกอะไรแก่บุคคลในข่าว

จากนั้นให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 ลักษณะของเพื่อนที่ดี ทำกิจกรรมในใบงานที่ 2

4.4 ชั้นวิจารณ์ความคิด

4.4.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 3 คน และช่วยกันคิดพิจารณาถึงบุคคลที่ควรเลือกหรือไม่เลือกคบเป็นเพื่อน พร้อมบอกเหตุผล กลุ่มละ 1 ข้อ

4.4.2 ครูและนักเรียนนำเสนอแนวคิดที่ได้บนกระดานจนครบทุกกลุ่ม

4.4.3 ช่วยกันคัดเลือกตัดสินใจเลือกหัวข้อที่เห็นว่าถูกต้องมีประโยชน์

4.5 ชั้นฝึกปฏิบัติ

จากนั้นนักเรียนช่วยกันบันทึกลงในใบงานที่ 3 (การคบเพื่อน) ครูคอยสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม

4.6 ชั้นสรุป

นักเรียนเลือกคำคล้องจองที่ชอบ แล้วเขียนคำคล้องจองต่อจากคำที่กำหนดให้จนจบ

1. เพื่อนกินหาง่าย
2. มีเพื่อนคิมี่หนึ่ง
3. เพื่อนกินสิ้นทรัพย์แล้ว
4. เมื่อมั่งมีมากมายมิตร

5. ตีอูปรกรณ์

5.1 ข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับวันที่ 7 มิถุนายน 2551

5.2 ใบความรู้ที่ 1

5.3 ใบงานที่ 1

5.4 ใบงานที่ 2

5.5 ใบงานที่ 3

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

6.1.1 สังเกต การร่วมกิจกรรม การทำงานกลุ่ม

6.1.2 ตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

6.2.1 แบบบันทึกการสังเกต การทำงานกลุ่ม

6.2.2 บันทึกพฤติกรรมคำพูดท้ายแผน

6.2.3 แบบบันทึกการตรวจผลงาน

7. บันทึกผลหลังการสอน

ผลที่เกิดจากการปฏิบัติแผนการสอน

การทำงานเดี่ยว เรื่อง ความในใจที่มีต่อเพื่อนนักเรียนกล้าเขียนแสดงความคิดเห็นมากขึ้น สถานการณ์ที่กำหนดให้นักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของเพื่อนที่ไม่ดีได้ถูกต้องชัดเจน จากการศึกษา ใบความรู้ที่ 2 เกี่ยวกับเรื่องในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนทราบว่า เพื่อนเป็นผู้ที่มีอิทธิพล ต่อชีวิตเรา การแทรกข้อคิดในการคบเพื่อน จึงเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิด การเล่าประสบการณ์ตรงประกอบกับคำแนะนำทำให้นักเรียนสนใจในกิจกรรมมากขึ้น

ปัญหาที่พบ

เวลาในการทำกิจกรรมมีน้อยเกินไป

แนวทางแก้ไข

สนทนานอกเวลาเรียนเพิ่มเติม

ลงชื่อ

(นางฉหทัย ชนะกุล)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นผู้บริหาร

สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้เป็นสิ่งใกล้ตัวเพื่อน ควรแทรกข้อคิดการคบเพื่อนการปฏิบัติต่อเพื่อนเป็นสิ่งที่ดี

ลงชื่อ

(นายสุรินทร์ แก่นแก้ว)

ผู้บริหาร

ใบงานที่ 1
แบบบันทึกความรู้สึก

คำชี้แจง : เขียนบรรยายความจริงที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวัน
เพื่อนที่ฉันมีอยู่.....

.....

.....

.....

.....

เพื่อนที่ฉันอยากรู้จัก.....

.....

.....

.....

.....

ฉันทำอะไรให้เพื่อนบ้าง.....

.....

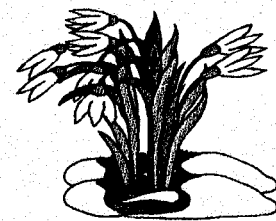
.....

.....

.....

อยากจะได้อะไรจากเพื่อน ควรให้สิ่งนั้นกับเพื่อนก่อน

โชคดีนะคะ

ใบความรู้ที่ 1 ลักษณะของเพื่อนที่ดี

1. รักและเมตตาเพื่อนๆ
2. ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพื่อเป็นที่พึ่งของเพื่อน
3. ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้
4. มีความรับผิดชอบ
5. จริงใจกับเพื่อนๆ
6. ไม่เอาเปรียบคนอื่น

7. พุดจาไพเราะ
8. มีความอดทน
9. มีความเป็นผู้นำ / ผู้ตาม
10. ยกย่องคนอื่นที่เป็นคนดี
11. ยินดีเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ
12. แนะนำชักชวนให้ทำดี

ใบงานที่ 2
จับคู่พฤติกรรมของเพื่อน 6 ประเภท

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำอักษรในหมวด ข มาเติม (.....) ในหมวด ก
ให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

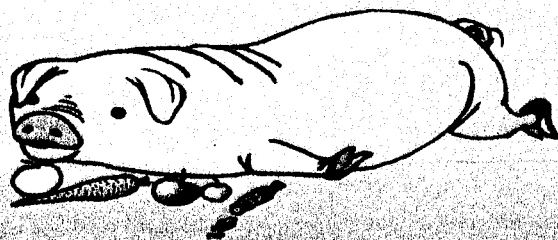
หมวด ก

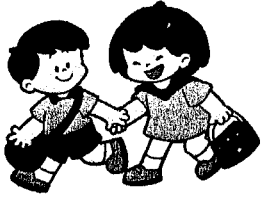
หมวด ข

(.....) นักเลงการพนัน
(.....) นักเลงผู้หญิง
(.....) นักเลงสุรา
(.....) นักหลอกหลวง
(.....) นักเลงหัวไม้

1. เสียเวลา
2. ครอบครัแตกแยก
3. ทะเลาวิวาท
4. อุบัติเหตุ
5. ป่วยเป็นโรค
6. ถูกตำรวจจับ
7. ผิดศีลธรรม
8. พ่อแม่เดือนร้อน
9. เสียทรัพย์สิน
10. ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน

*หมายเหตุ สามารถเลือกข้อความจากหมวด ข ไปตอบในหมวด ก ได้มากกว่า 1 ข้อ

ใบงานที่ 3
ประโยชน์ของการคบเพื่อนที่ดี

คำชี้แจง : จงบอกลักษณะของบุคคลที่ควรคบเป็นเพื่อนและลักษณะของบุคคลที่ไม่ควรคบเป็นเพื่อนพร้อมบอกเหตุผล

ลักษณะบุคคลที่ควรคบเป็นเพื่อน	เหตุผล
.....

ลักษณะบุคคลที่ไม่ควรคบเป็นเพื่อน	เหตุผล
.....

แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของนักเรียน

กิจกรรมที่สังเกต คือ.....วันที่สังเกต...../...../.....

ชื่อกลุ่ม

สมาชิก1).....2).....3).....

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ที่	รายการพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
		ดี (3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง (1)
1	มีการวางแผนก่อนทำงาน			
2	สมาชิกในกลุ่มทำหน้าที่ทุกคน			
3	ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้ตกลงกัน			
4	ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด			
5	ผลงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนด			
6	ประยุกต์คิดแปลงการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีที่สุด			
7	สามารถให้คำแนะนำกลุ่มอื่นๆ ได้			

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมิน

16 - 21 = ดี

12 - 15 = พอใช้

0 - 11 = ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่ 6
กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อแผน อบายมุข 6 เรื่อง การเก็ยจคร้านการงาน เวลา 2 ชั่วโมง
ใช้สอนวันที่ 26 เดือนสิงหาคม 2551

1. สาระสำคัญ

บุคคลที่ได้ชื่อว่าเก็ยจคร้านการทำงาน มักจะยกเหตุผลต่างๆ มาเป็นข้ออ้าง ซึ่งจะทำให้การงานไม่ประสบความสำเร็จตามที่วางเป้าหมายไว้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบาย ยกตัวอย่าง พฤติกรรมของคนเก็ยจคร้านได้
2. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ผลเสียที่เกิดจากความเก็ยจคร้าน
3. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. สาระการเรียนรู้

คนที่ไม่ชอบทำงานมักจะมีเหตุผลต่างๆที่เป็นข้ออ้างให้ไม่อยากทำงานนั้น เช่น โทษดินฟ้าอากาศ โทษเวลา คนรอบข้าง เพื่อนร่วมงาน และสิ่งรอบตัวอื่นๆ

4. กระบวนการเรียนรู้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมโยคะ (5-10 นาที)

ตัดคนแก๊ซึ่เก็ย เป็นการบริหารช่วงแขน มือ และไหล่ โดยการนั่งตามสบาย ตัวตรงแล้วประสานมือทั้ง 2 ข้าง ไว้ระหว่างอก หายใจเข้าลึกๆ สูด แล้วค่อยๆ พลิกฝ่ามือออก เขยียดแขนทั้งสองข้างออกจนสุดตัว พร้อมกับการหายใจออกตามวิธีการหายใจ (ทำซ้ำ 3-5 ครั้ง)

4.1 เมื่อปฏิบัติกิจกรรมโยคะเสร็จแล้ว ร่วมท่องบทกลอน จากเพลง อย่าเก็ยจคร้าน

เพลง อย่าเก็ยจคร้าน

อย่าเก็ยจคร้านการทำงานนะพวกเรา
 งานหนักงานเบาเหนื่อยแล้วเราพักก่อนก็หาย
 ไม่ทำงานหลบหลีกงาน ด้วยเก็ยจคร้านเอาแต่สบาย
 แก่งนตายขอทำนายว่าไม่เจริญ

- นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากบทกลอน บอกเหตุผล พร้อมยกตัวอย่าง

4.2 ชั้นศึกษาสังคม

สนทนาซักถามด้วยคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนเคยลืมส่งการบ้านหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ต้นทุนของการทำนาเพิ่มสูงขึ้นเพราะเหตุใด ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำนั้นเกิด

จากสาเหตุใด ศึกษาเปรียบเทียบกับการทำงานในสมัยก่อน

- การไถ่นา
- การใช้ปุ๋ย
- ค่าจ้างแรงงาน
- ยาปราบศัตรูพืช
- การเก็บเกี่ยว

4.3 เจริญสถานการณ์

4.3.1 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่เป็นภาพวาดที่เป็นเหตุข้ออ้างไม่ทำงาน หนานัก ร้อนนัก เย็นนัก เซ้านัก หิวนัก อิ่มนัก แล้วไม่ทำงาน

4.3.2 นักเรียนเลือกภาพ 1 ภาพ ระบายสี เขียนบรรยายภาพในใบงานที่ 1 บอกรายละเอียดของการเลือกภาพ และตอบคำถามเกี่ยวกับภาพ

4.4 ชั้นวิจารณ์ความคิด

- นำภาพทั้ง 6 ภาพ ติดบนกระดานดำ
- นักเรียนทุกคนนำเสนอเหตุผลแต่ละภาพ
- รวบรวมเหตุผลที่เป็นไปได้ให้ครบทุกภาพ พร้อมกับข้อเสนอแนะ

4.5 ชั้นฝึกปฏิบัติ

สำรวจกิจกรรมที่ปฏิบัติประจำวัน วิเคราะห์จุดดี จุดบกพร่อง พร้อมบอกรายละเอียดตามใบงานที่ 2

4.6 ชั้นสรุป

4.6.1 ให้นักเรียนวาดภาพและเขียนบรรยายภาพ เป็นนิทานหน้าเดียวเกี่ยวกับความเกียจคร้าน และผลที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ระบายสีให้สวยงาม

4.6.2 ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

5. สื่อและอุปกรณ์

5.1 ใบงานที่ 1

5.2 ใบงานที่ 2

5.3 ใบความรู้ที่ 1

5.4 เพลง ออย่าเกียจคร้าน

6. วิธีวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

6.1.1 ตรวจสอบผลงาน

6.1.2 สังเกตการณ์ตอบคำถามการร่วมกิจกรรม

6.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

6.2.1 แบบบันทึกพฤติกรรมท้ายแผน

6.2.2 แบบบันทึกการตรวจสอบผลงาน

7. บันทึกผลหลังการสอน

ผลที่เกิดจากการปฏิบัติแผนการสอน

กิจกรรมเข้ากลุ่มการรวมกลุ่มใช้เวลาน้อยลง การทำงานกลุ่มมีการวางแผนตามขั้นตอน ผลงานที่ออกมาน่าพอใจมีการปรับปรุงงานทำงานตามคำแนะนำได้ ผู้สอนพึงพอใจนักเรียนมีความสุขกับการทำงาน

ปัญหาที่พบ

การเตรียมอุปกรณ์ไม่เพียงพอทำงานผลงานของนักเรียนบางกลุ่มเสร็จไม่ตรงตามเวลา การจัดเก็บอุปกรณ์ยังไม่เรียบร้อย

แนวทางแก้ไข

นำเสนอในแผนปฏิบัติจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน การกำกับดูแล การเก็บอุปกรณ์อาจกำหนดให้มีคะแนนการจัดเก็บอุปกรณ์

ลงชื่อ

(นางฉหทัย ชนะกุล)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นผู้บริหาร

กิจกรรมน่าสนใจโดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเพลง กิจกรรมการวาดควรเพิ่ม การสร้างสรรค์จินตนาการและกิจกรรมนิทานหน้าเดียว

ลงชื่อ

(นายสุรินทร์ แก่นแก้ว)

ผู้บริหาร

เอกสารประกอบใบความรู้ แผนจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่องอบายมุข เกียรติฐานการทำงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมภาพ ให้สมบูรณ์ตามความคิดและจินตนาการของนักเรียน

เอกสารประกอบใบความรู้ แผนจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่องอบายมุข เกียรติร้านการทำงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมภาพ ให้สมบูรณ์ตามความคิดและจินตนาการของนักเรียน

เอกสารประกอบใบความรู้ แผนจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่องอบายมุข เกียรติร้านการทำงาน

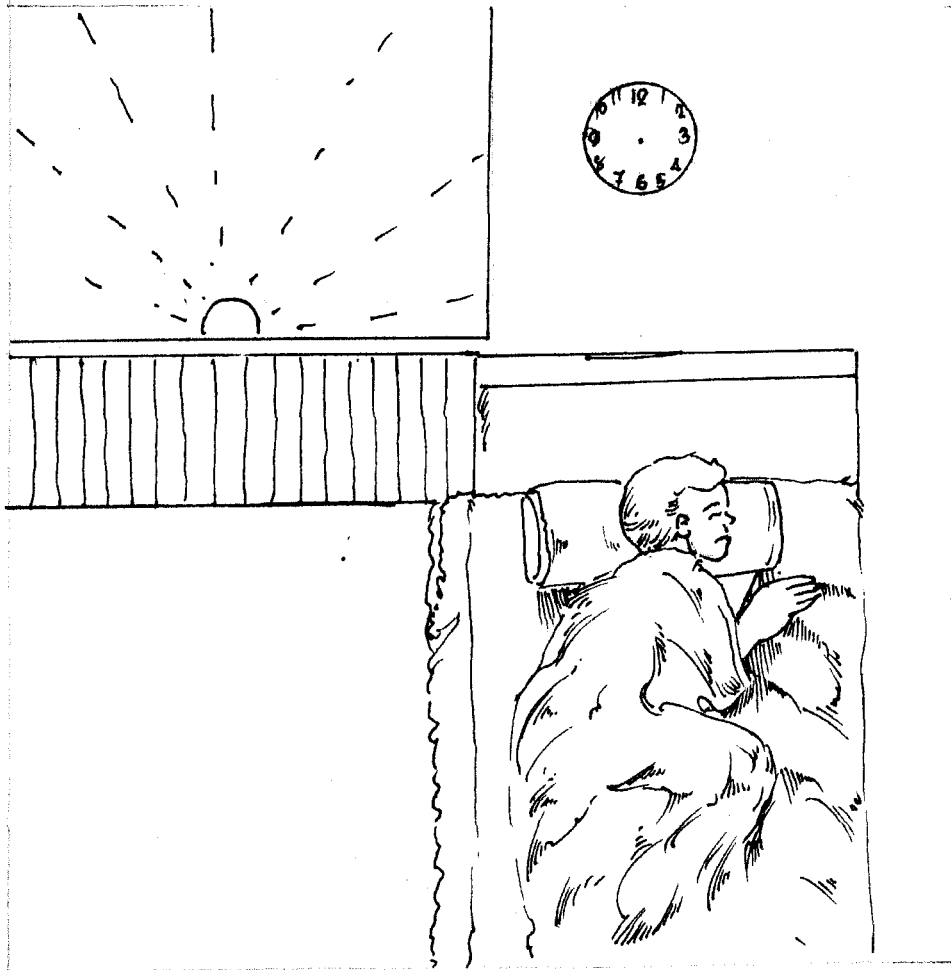
คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมภาพ ให้สมบูรณ์ตามความคิดและจินตนาการของนักเรียน

เอกสารประกอบใบความรู้ แผนจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่องอบายมุข เกียรติร้านค้าการทำงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมภาพ ให้สมบูรณ์ตามความคิดและจินตนาการของนักเรียน

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนดูภาพที่เลือกมา 1 ภาพแล้วตอบคำถาม

1. นักเรียนเลือกภาพ ภาพนี้เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

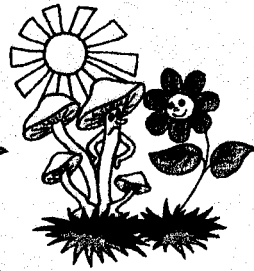
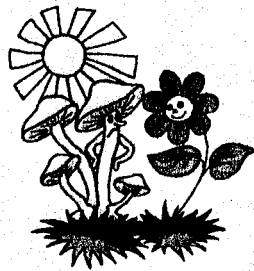
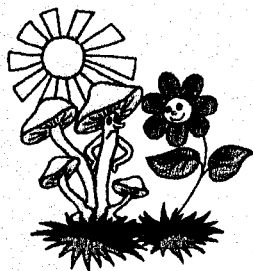
2. นักเรียนควรให้ข้อเสนอแนะบุคคลในภาพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบันทึกพฤติกรรมที่มีข้อบกพร่องตามหัวข้อที่กำหนดให้

รายการ	สาเหตุข้อบกพร่อง
<p>1. พฤติกรรมของตนเอง</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p> <p>4.....</p> <p>5.....</p>
<p>2. พฤติกรรมของคนอื่น</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p> <p>4.....</p> <p>5.....</p>

ผู้ประเมิน

ครู

ผู้ปกครอง

แบบบันทึกการตรวจผลงาน

เรื่อง.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง : ให้เขียนคะแนน 1, 2, 3 ลงในช่อง รายการการประเมินที่กำหนด

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการที่ตรวจผลงาน						สรุปผลการประเมิน
		รายละเอียดเนื้อหา	ความสะอาดเรียบร้อย	ตรงตามเวลา	ลายมืออ่านง่าย	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง	รวมคะแนน	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดีมาก
- 2 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดี
- 1 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้

ภาคผนวก ง
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- ผลการพิจารณาความตรงตามเนื้อหา และพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- ตารางแสดงค่าระดับความยาก และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการที่ประเมิน	ผลการพิจารณา						
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
1. สาระสำคัญ							
1.1 แสดงความคิดเห็นรวบยอดของเนื้อหาหรือแก่นของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
1.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8	เหมาะสม
2.1 ถูกต้องตามหลักการเขียน							
2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ประเมินได้	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
3. สาระ	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
3.1 ถูกต้องตามหลักวิชาการและทันสมัย							
3.2 ครบถ้วนเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการสร้างข้อความใหม่หรือพฤติกรรมหรือทักษะที่ต้องการ	+1	0	+1	+1	+1	0.8	เหมาะสม
3.3 ชัดเจนไม่สับสน	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
4. กิจกรรมการเรียนการสอน							
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
4.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถและวัยของผู้เรียน	+1	+1	0	+1	+1	0.8	เหมาะสม
4.3 เหมาะสมด้านเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
4.4 น่าสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
4.5 เตรียมสร้างทักษะ ข้อความรู้และพฤติกรรมที่กำหนดได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

รายการที่ประเมิน	ผลการพิจารณา						
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
4.6 แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แปลกใหม่เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
5. สื่อการเรียนการสอน							
5.1 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	0	+1	0.8	เหมาะสม
5.3 เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
6. การวัดและประเมินผล							
6.1 วิธีวัดเครื่องมือสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์	0	+1	+1	+1	+1	0.8	เหมาะสม
6.2 วิธีการวัดและเครื่องมือที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
6.3 วิธีการวัดและเครื่องมือที่สอดคล้องกับขั้นตอนและกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
6.4 ใช้วิธีวัดและประเมินผลหลายวิธี	+1	+1	0	+1	+1	0.8	เหมาะสม
6.5 เกณฑ์การประเมินผลมีความสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม

ตารางที่ 2 ผลการพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดใน
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

ข้อสอบข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ						รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
10	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
13	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
16	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้	
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
19	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ตารางที่ 3 แสดงค่าระดับความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.78	0.24
2	0.62	0.30
3	0.64	0.46
4	0.86	0.32
5	0.74	0.56
6	0.84	0.30
7	0.36	0.22
8	0.82	0.30
9	0.56	0.28
10	0.76	0.58
11	0.72	0.28
12	0.44	0.30
13	0.64	0.38
14	0.38	0.24
15	0.86	0.62
16	0.66	0.38
17	0.32	0.22
18	0.80	0.48
19	0.44	0.26
20	0.84	0.62

* ค่าความเที่ยงแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (KR - 20) เท่ากับ 0.57

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางณัททัย ชนะกุล
วัน เดือน ปีเกิด	23 ธันวาคม 2511
สถานที่เกิด	อำเภอรินทร์ชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พ.ศ.2533
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหนองจิกนาเรือง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ